

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25 —; za ino
zematvo Din 40 — neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/1
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36

inšerati oddelček: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 493

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem čez. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180
Wien, Nr. 105.441

Klerikalci razkrinkani in ožigosani

Sodni dan za klerikalno politiko v finančnem odboru

SLS proti izenačenju davkov, SLS proti odpravi davka na ročno delo, SLS proti kronskim penzionistom, SLS proti ukinjenju redukcije uradniških doklad, SLS proti odpravi in znižanju poslovnega davka... — Včeraj so klerikalci s svojimi glasovi v finančnem odboru upropastili vse predloge za sanacijo gospodarske in socialne bede Slovencev.

Beograd, 2. februarja p. Za novo klerikalno-radikalno vladno, zlasti pa za Slovensko ljudsko stranko, je bila današnja seja fin odbora pravi sodni dan. Pokazalo se je, da je novi režim natančno tako brezčuten in brezsrčen napram bednemu gospodarskemu in socialnemu stanju najširših plasti našega ljudstva, kakor njegov prednik RR SLS na se je še posebej razkrinkala, da je postala zaveznica radikalov na račun interesov najširših plasti našega ljudstva in stoji sedaj pred vso javnostjo osramočena. Klerikalci danes ne samo da niso glasovali za noben od njih prepotrebni predlogov, ki so jih svoj čas tudi sami proglasili za neobhodne, temveč med porokljivim smehom, a tudi ogorčenimi protesti navzočih poslancev so upropastili tudi one predloge, ki so jih tekom budžetne razprave sami stavili in sami utemeljevali kot življenska vprašanja zlasti slovenskega ljudstva! Edini uspeh nove gospodarske politike klerikalne države je ta, da so eksistenčni minimum za dohodarino dvignili od 5.000 na 6.000 Din, kar znači približno 3 Din na dan! Vlada večina je prav dobro čutila, da je danes zanjio dan največjega moralnega poraza in se je zato skušala odtegniti sramoti z nasilno interpretacijo poslovnika, češ da naj se glasuje le o vladnih predlogih, ostali predlogi pa naj se prenesejo v plenum Narodne skupščine. Enodušni odpor opozicije in to nakano preprečili in gospodje so morali pokazati svojo pravo barvo.

SDS je v 40 predlogih formulirala gospodarski in socialni sanacijski program, ki ga je predložila, da se njega načela sprejmejo v fin zakon. Kakor en mož so klerikalni poslanci skupno z radikali podirali predlog za predlogom. V njihovih rokah je bila odločitev. Ako bi bili glasovali vsaj za tiste predloge ki so jih svoj čas sami stavili, bi bila večina dosežena in vsaj nekaj uspeha izvojevanega. Toda zaman so bili apeli na njihovo razsodnost in na njihovo politično poštenost, zaman pozivi, da naj višje cenijo interese slovenskega ljudstva in celega naroda kakor portfelje svojih ministrov. Njihov izgovor je bil: prej nismo bili v vladi, sedaj pa je drugače. Tako so klerikalci glasovali in odločili, da je bil odbit predlog o izenačenju davkov potom proširjenja srbskega davčnega zakona na celo državo.

Odbit predlog o ukinjenju dohodarine, predlog o postopni odpravi davka na poslovni promet s tem, da se za enkratno polovico zniža. Odbili so podaljšanje naredb o davčnih oprostitvah za nove hiše. Odbili so olajšanje krutih gostilniških taks.

Odbili znižanje na polovico 500odstotne določenosti linearne določenosti, ter eksekucijskih pristojbin.

Preprečili so ukinjenje davka na ročno delo. Zaman je poslanec Demetrovič obrazložil kako je minister Stojadinović 1. 1925 ta davek profuriral. Zaman sta on in dr. Žerjav apelirala na poslance Pušenčaka, Smolela in ministra Gosarja da naj držijo besedo, tolikrat dano slovenskemu delavstvu. Klerikalci so glasovali proti ukinjenju in z njihovimi glasovi je bilo odločeno, da ta davek še nadalje ostane!

Njihov socialni čut se je tudi še drugače v polni meri izkazal. Poslanec Smodel je v imenu vladne večine predlagal in je bilo sprejeto, da se državni prispevek za delavsko zavarovanje ki je po zakonu predviden z enim milijonom, zniža na 250.000.

Skupaj z radikali so klerikalci pokopali predlog da se izenačijo kronski upokojenci. Tudi tu je bil vsak apel na njihovo socialno pravičnost zaman.

SDS je usvojila svoječasni predlog, ki ga je postavil poslanec Kremžar, v imenu SLS da se naredba o redukciji uradniških dokladov ukine. Danes so klerikalci strumno glasovali tudi proti temu lastnemu svojemu predlogu!

Ravno tako so izglasovali določbo, da dolgi uradniki pravico do penzije štejejo na 15 letih državne službe.

Eno najbolj neresnih vprašanj olajšanja monopolnega birokratizma, so radikali in klerikalci takisto danes složno odklonili. SDS je predlagala da se mesno sedanje prindajne monopolne uvede prosta prodaja soli, žigice, petroleja in cizaretnega papirja proti plačilu monopolističnih taks. Tudi ta predlog je bil odbit.

Odbit je bil tudi predlog, da naj se črta možnost plačila za preloženje srbskega srednješolskega zakona, ker je novi srednješolski zakon za celo državo itak pred parlamentom.

Kot zvesti služabniki centralizma so se končno klerikalci izkazali, ko so glasovali proti predlogu, da naj se odobranje mestnih proračunov v iznosu preko 3 milijonov prepušča fin delegatom in ne zadržuje za ministrstvo.

In svoje prijateljstvo napram našemu obrtništvu so dokumetirali ko so pri predlogu o znižanju davka na poslovni promet podirli ne le to znižanje temveč odklonili tudi določbo, da naj se med male obrtnike, ki v tem oziru uživajo olajšave štejejo vsi oni obrtniki ki nimajo več kot dva pomočnika. Ta predlog je doslovno vzeti iz tanskega minoritetnega votuma klerikalne stranke danes so ga klerikalci gladko odbili!

Edina stvar ki jo je vladna večina usvojila in tudi s svoje strani iznesla

Kako je tekla seja finančnega odbora

Po otvoritvi seje je najprej radičev Hladjoman protestiral da se danes na dan pogreba posl. dr. Vandeckarja dela Kosta Timotijević (DZ) je vprašal ali se sploh more delati saj Narodna skupščina še ni bila obveščena o sestavi nove vlade. Danes sta zopet dva ministra dala ostavko, kdo je odgovoren za njun proračun? Radonjić je odgovoril, da vlado zastopa finančni minister.

Kaj predlagajo klerikalci v imenu vlade

Nato je v imenu vladne večine poslanec Smodej predlagal nekatere izpremembe v finančnem zakonu. Tako se izpremeni čl. 43 in 59 se črta čl. 60 se rezervira pri čl. 61 se finančni minister pooblašča da sme po predlogu monopolne uprave skleniti dolgoročno posojilo za izplačilo potrebne monopolne uprave. To posojilo mora odobriti ministrski svet. Pri čl. 72 se dostavi čl. 72a po katerem se eksistenčni minimum določa na 6000 Din. Čl. 80 ki predpisuje da morajo davčni organi imeti uniformo, se črta. Pri čl. 104 se naglašja da se s solskim letom 1927.28. sklene tretji in četrti razred višje pedagoške šole - tem da ta dva razreda še ostanejo deli sedanjih dijakov ne dokončajo svojih študij. Pri čl. 158 se sprejme »tilizacija« Predpisi členov 140 in 141 zakona o radnjama (obrotni zakon) od 29. januarja 1910 se razširi na vso kraljevino SHS - tem da se »tavek tega« zakonskega teksta: »Največ 5 do 10 odst.« izpremeni s tem: »največ 10 do 10 odst.« Pri čl. 167 ki predvideva da omebne stare nad 50 let ne morejo biti sprejete v državno službo, se uvede izjema za duhovnike. Čl. 178, ki določa državne priznanke, se črta, ker bo o tem sklepal ministrski svet. Čl. 180 ki govori o plačat državnih podtajnikov in ministrov brez portfelja se črta. Črta se tudi člena 182 in 183. Čl. 189 ki govori o razdelitvi dela po ministrstvih se črta, ker se bo to uredilo zakonom o centralni upravi. Te izpremembe so bile z manjšimi stilističnimi izpremembami sprejete.

Klerikalni režim niti s pristom ne gane za gospodarsko sanacijo

Nato je govoril dr. Sečurov, ki je predlagal svoje amandmane. Potem pa je lobil be sedjo v imenu kluba SDS posl. Demetrovič, ki je svoj govor začel s konstatacijo, da fin odbor razpravlja o proračunu vlade, o katerem sestavi parlament sploh ni obveščen, tudi nikdo ne vé, ali ima ta vlada sploh večino. Novi zavezniki so objavili amandman za sanacijo gospodarske krize. To pa kar je prečital Smodej, ni nič in v tem ni videti usti sledu pravila. Današnji predsednik vlade bi se lahko imenoval Nikola VI. Na vaju, da Uzunović za neuspeh vlade oblozjuje parlament, kakor da je parlament kriv, da je nesposoben za delo. Ni kriv parlament, temveč nesposobna za delo je vlada, vlada diskreditira parlamentarni sistem iz vrst vlade ni videti ničesar za sanacijo gospodarske krize. Današnja vlada pomeni samo tiskava fikcijo parlamentarnizma, naša sramota. Ako se bo tako nadaljevalo, ne bo dobro končalo.

Predlogi SDS

Mi smo pozitivna opozicija in zato predlagamo celo vrsto ukrepov za sanacijo gospodarske krize. Nato predlagal Demetrovič člen, ki se glasi: Zakon o neposrednih davkih od 14. junija 1884 z vsemi poznejšimi izpremembami in dopolnitvami, ki velja v Srbiji, se razteza z veljavnostjo od 1. januarja 1927 na vse ostale oblasti izven Srbije in Črne gore. Plačani neposredni davki v oblastih izven Srbije in Črne gore na podlagi dosejaj tam veljavnih zakonov in za čas od 1. januarja do 31. marca 1927 se smatrajo kot akontacija na račun tekočega davka. Ukinejo se vse davčne oblike, ki obstoje po

je določba da se gajo trgovskemu bolniškemu podpornemu društvu v Ljubljani enake pravice, kakor društvu Merkurju v Zagrebu.

Klerikalni poslanci so se, kakor izgleda nekoliko zavedali strahovite situacije. Skri ali so se in bi bili kakor je bilo videti opetovano radi zbežali iz dvorane. Toda toliko moralne moči niso imeli da bi bili skušali spraviti v sklad svoja dejanja z vsem, kar je SLS v prešlih mesecih govorila in pisala in kar so sami v parlamentu proglasili kot minimalne slovenske pravice. V njihovih rokah je bila danes usoda najvažnejših gospodarskih vprašanj slovenskega ljudstva. Klerikalna dva glasa na sta odločila proti njim in jih upropastila. SLS je v napoponejšem smislu te besede odgovorna za vse posledice današnjega dne.

zakonu od 14. junija 1884. Ministrski svet se pooblašča, da z odobrenjem finančnega odbora Narodne skupščine s kraljevo uredbo odredi, kar je potrebno za izvršitev te odredbe. V zvezi s tem predlogom in za sprejem zakona o izenačenju neposrednih davkov, predlagal Demetrovič člen, ki se glasi: V krajih, kjer se plačuje trošarina na vino in žganje, se ukinja plačilo takse po členu 62 zakona o državnih trošarinah in takshah in pristojbinah.

Nato predlagal nov člen: Davek po zakonu o davku na poslovni promet od 31. januarja 1922, ki se zmanjša od 1. aprila 1927 na polovico. Kot mali obrtniki, ki so oproščeni davka na poslovni promet, se smatrajo v smislu tega zakona oni obrtniki, ki ne zaopustijo več kakor dva pomočnika.

Novi člen: Nove zgradbe in deli obstoječih zgradb dvignjenih po odobrenju gradbenih oblastev so osvojevalne plačanja neposrednega davka in vseh državnih in občinskih določenosti in to v mestih preko 20.000 prebivalcev za 20 let, v ostalih mestih na 10 let.

Novi člen: Dohodarina z določeno se ukinja v krajih, kjer je dosežaj obstojala, s tem da se ne plača za leto 1926. Poslanec Demetrovič povdarja, da ni zdravo niti pošteno, da plačujejo mnogi prečanski kraji davke po mafijskih vojnih zakonih. Zahteva, naj se razširijo ugodnosti novih stanovanj v Beogradu na teritoriji vseh države. Za tem predlagal nov člen: Ukinja se trošarina na žganje v krajih izven Srbije in Črne gore, ki je odrejena s členom 16. točka 15 zakona o državnih trošarinah in pristojbinah. Poslanec Demetrovič pojasnjuje, da ni prav la se plačuje v prečanskih krajih trošarina na žganje, ker tega tudi v Srbiji ni. Razen tega zahteva ukinjenje takse na trošarina od vina.

Pri monopolu predloga govornik razne važne spremembe. Z novim členom zahteva nadalje da se vnesse 50 milijonov dinarjev za izvrševanje zakona o poljoprivrednih kreditih, ker je zakon izrecno zahteval, da se vnesse 100 milijonov dinarjev. Deansko pa je bilo vnesenih le 50 milijonov dinarjev.

Govornik predlagal nov člen, s katerim se razveljavlja odredba čl. 177. finančnega zakona preteklega leta o plačevanju davka na telesno delo. Demetrovič ugotavlja, da je skandal, da so se klerikalci toliko zavzemali za ukinjenje davka na telesno delo sedaj pa, ko sede v vladi hladnokrvno gledajo in dovoljujejo, da ta davek ostane.

Demetrovič predlagal važne amandmane v prilog državnim nameščencem in zahteva, da se glasi čl. 175 sledeče: Ukine se rešenje ministrskega sveta DR br. 99.000 z dne 24. julija 1926, katero odredbo je izdala kraljevska vlada pod pretvezo, da je treba pomagati poplavljencom. Od tega pa poplavljenec niso ničesar dobili in so bili torej uradniki le oškodovani. Dalje predlagal nov člen: Člena 239 in 240 o uradniških in ostalih državnih uslužbencev civilnega reda od 31. julija 1923 se spreminjajo in glasi: Vsi upokojeni državni uslužbenci kakor tudi rodbine državnih uslužbencev, ki sprejemajo rodbinske pokojnine, se prevedejo od 1. aprila 1927 na penzijske prindajnosti po tem zakonu, v kolikor ne uživajo že dosežaj penzije in posebnih dohodkov po tem zakonu. Ta uredba se ima raztegniti tudi na državno prometno osobje in njihove rodbine. Poslanec Demetrovič naglašja, da je skandal, kar se počenja z državnimi uradništvom, ki se penzionira a penzije ne dobiva. V tem smislu predlagal se en člen, ki se glasi: Državni uslužbenec, ki je upokojen, se ne more razrešiti službe oziroma se mu ne morejo ustaviti dohodki, vse dotlej, dokler mu penzijski dohodki niso stavljani v stečaj in doznačeni na izplačilo.

Predlagal, da se ukinejo specialna monopolna in carinska sodišča in da se vsi prekršaji monopolističnih in carinskih zako-

nov podredijo rednim upravnim sodiščem.

Predlagal, da se brišeta člena 102, 103, ki pooblašča ministra prosvete, da uvede edinstven načni načrt v vseh šolah. Naglašja da je ta stvar preveč važna, da bi se moglo kratkoma brez debate reševati vprašanje našega šolskega zakonodavstva, ampak se mora to vršiti s posebnimi zakoni, saj so že itak trije taki šolski zakoni pred Narodno skupščino.

Končno citira veliko število nepravilnosti in absurdnosti v zakonskem načrtu in prikazuje poedine pasuse, ki so si med seboj v popolnem nasprotju ter izjavlja, da vlada ne zasluži da se ji da zaupanje, radi česar bo glasovala SDS proti.

Kako so se klerikalci skušali izmakniti

Po govoru Pere Markovića in ministra Slavka Miletića je hotel predsednik ukiniti diskusijo s tem, da naj bi odbor prešel takoj na glasovanje, vsi po opoziciji predlagani amandmani pa naj bi se diskutirali kasneje. G. Svetislav Popović in Demetrovič sta konstatirala, da vladna večina zlasti pa klerikalci izbegavajo odgovor in pojasnjevanja tako važnih vprašanj kakor jih je predlagal g. Demetrovič. Ako ne more finančni odbor predlogov osvojiti nocoj, naj se sestanje čez par dni, da se lahko odločita minister financ in vladna večina, nikakor pa ne more iti odbor preko predlogov brez glasovanja. Kaiti to so predlogi o vprašanjih, ki se globoko tičejo našega gospodarskega življenja. Minister financ izjavlja, da bo te predloge študiral

in da bo dal nanje odgovor ob priliki debata v Narodni skupščini. Posl. opozicije zlasti SDS Popović in Demetrovič zavračata ta ministrov odgovor, povdarjajoč pravico članov finančnega odbora, da predlagajo amandmane, o katerih se finančni odbor mora izjaviti. Vlada večina ima pred narodom odgovornost, ako odkloni te amandmane. Predsednik dr. Radonjić in neki člani večine so se hoteli temu izogniti, a so morali pred energičnim nastopom SDS kapitulirati.

Vsi izboljševalni predlogi odbiti, proračun v celoti odobren!

Minister financ in vladna večina (NRS in SLS) sta odklonila vse predloge opozicije in si na ta način naprtila pred narodom odgovornost, da v zadnjem trenutku nočeta pomagati narodu, ki trpi v sedanjih težkih razmerah. Vlada večina je izglasovala finančni zakon in končno odobrila proračun v celoti.

Tako so sramotno kapitulirali tudi klerikalci, s tem, da so glasovali za proračun, proti kateremu so še pred dvema dnevmi vodili najljutejšo borbo. Tem bolj žalostno je zanje, da so glasovali za proračun, v katerem ni niti ena določba v olajšanje ljudskih bremen.

Za poročevalce večine je bil določen nato Oton Gavrilović. Opozicija bo podala svoje oddvojeno mišljenje. Sprejeti proračun izdatkov znaša 11.464.769.692 Din, proračun dohodkov pa 11.477.579.522 Din.

Dva m n sta že demisijonirala

Miša Trifunović in Milorad Vujičić sta včeraj popoldne podala ostavko. — Vlada je konsternirana in se boji takojšnjega izbruha krize. — Tudi minister Krsta Miletić bo demisijoniral?

Beograd, 2. februarja p. Včeraj ves popoldan in danes popoldne je g. Uzunović na vse načine pritiskal da ministra Trifunović in Vujičić položita prisego. Proti obema so Uzunovičevi prijatelji rabili tudi ta argument, da je odklonitev prisrge izraz nezadostnega spoštovanja »napram kralju. Da razbije ta intrigo, sta g. Trifunović in Vujičić prišla danes popoldne v ministrsko predsedništvo o ter sta položila v roke min. predsednika prisego.

Takoj po položeni zakletvi pa sta prosila g. Uzunovića, naj vzame njuno ostavko na znanje.

Zaman jima je Uzunović skupno z raznimi uglednimi radikalnimi prvaki prigovarjal in lu prosil, naj ne spravljata vlade v težaven položaj že prvega dne. Oba sta ostala pri svoji izjavi.

Ko je Miša Trifunović ob 1. zapolščal predsedništvo vlade, je izjavil novinarjem, da že pred rešitvijo krize ni nameraval sprejeti ponujenega portfelja. Ker pa je že bil obavljen ukaz, ni mogel tega odbiti in je zatorej položil prisego, obenem pa tudi podal ostavko. Minister Vujičić, ki je spremljal Trifunovića, je izjavil, da je podal ostavko radi tega, ker so mu večje izpremembe s portfelji že dovolj ter so mu enostavno onemogočile vsako kontinuiteto in uspeh v poslovanju. G. Uzunović ga je brez njegove vednosti premestil v drugo ministrstvo. Končno je še pred-

sednik radikalnega kluba Ilija Mihajlović potrdil, da sta oba ministra zares podala ostavko, da pa bodo njuni mesti brzo izpopolnjeni. G. Uzunović se je napram novinarjem kratko izrazil, da bosta Vujičić in Trifunović podpirala vlado, četudi sta podala ostavko.

Korak obeh ministrov je izzval v vladnih krogih pravo konsternacijo. Ves popoldan so se prijatelji g. Uzunovića trudili, da prezgovorijo oba ministra, naj demisijo prekličejo, češ da je sicer izbruh krize neizogiben.

Na vprašanje novinarjev, kaj je s politično vlado, ker sta danes Trifunović in Vujičić podala ostavko, je Uzunović nocoj izjavil, da je popolnitev vlade važna stvar, da bo storil vse mogoče, da ta dva ministra umakneta svojo ostavko in da obvaruje prijateljstvo te dvojice. Novinarji so opozorili Uzunovića, da se nocoj širijo glasovi, da je tudi minister Krsta Miletić dal ostavko. Uzunović je rekel, da o tem ne ve ničesar. Na vprašanje, kakšna je danes situacija, ker se stalno trdi, da vlada nima večine, je Uzunović naglasil, da je sedaj dolžnost vladnih klubov, da so stalno zbrani in da manifestirajo poverenje, ki so ga izkazali vladi, z glasovanjem v Narodni skupščini. On upa, da se tudi opozicija zaveda, da ni vredno rušiti vlado, ako ni za to političnega pomena in možnosti, da pride druga vlada. Naglašja je, da bo vedno prišla samo ona vlada, ki ima parlamentarno večino.

Soglasna obsodba režma KUN

Kaj pravijo bivši Koroščevi prijatelji iz »opozicijskega bloka«.

Beograd, 2. februarja p. Današnja »Politika« beleži v uvodniku, da so politični krogi takoj ugotovili, da je sedanja vlada, v kateri ni niti enega Hrvata, najslabša, kar smo jih imeli, ker ima jedva potrebno večino. Vsi politični krogi se strinjajo s tem, da je vladi sojeno le kratko življenje.

V političnem pregledu objavlja »Politika« nekatere zanimive izjave političnih pravkov Poleg drugih je voditelj zemljoradnikov Joca Jovanović izjavil: Jaz sem konsterniran. Vobče si ne morem predstavljati da bo sedanja vlada lahko vladala, ker ima nezna no večino, pred njo pa so velika vprašanja. Položaj je težaven posebno radi zunanje situacije, radi katere je pridažeto tudi vprašanje gospodarske krize. Vobče ne razumem kako je moglo priti do take vlade. Radi resnih dogodkov smo zahtevali močno vlado. Ko pa smo dobili tako šibko, znači, da smo lagali da opasnost ni bila velika in da smo kričali kakor deca: Evo volka, — a volka ni. Mislim, da sedanja vlada ne more dolgo trajati. Hrvati bi bili vsekakor morali stopiti v vlado, ki se mi vobče ne vidi resna, četudi so se radikali pomirili med seboj. Kriza torej še ni rešena marveč traja dalje.

Podpredsedniku Demokratske zajednice dr. Spahu ki je izjavil, da je klerikalizemska vlada politično in moralčno najslabša, kar smo jih imeli, se je pridružil član vodstva Davidovičeve demokratske stranke posl. dr. Anđelićević ki izjavlja: »Ta vlada je prvi evropski škandal, ker je postavljena, ne da bi bil v njej le en Hrvat. To znači, da vladni gospodje tirajo vse Hrvate v ekstrem, in sicer jih gonijo proračuneno, z grdimi nameni. Toda gospodje moralo pomniti da sedaj nimajo več pola s Hrvati radičevske kova, marveč s Hrvati, ki spoštujejo interese kralja in celokupne države ter se odkrito zavedajo,

da se brez strahu borijo za svoja načela in enakopravnost svojega plemena v sedanjih državah.

Razen radikalne službene »Samouprave« nobeden beograjski list ne prisloja novi vladi resnega značaja ter je celokupna javnost složna v tem, da so dnevi režima KUN šte.

Tudi dr. Korošec ne ve, kaj bo

Beograd, 2. februarja, r. Skupina novinarjev je danes popoldne imela priliko razgovarjati se z dr. Korošcem. Na vprašanje novinarjev ali misli, da bo nova vlada »prvo raznarjavne večine mogla delovati v Narodni skupščini, je dr. Korošec odgovoril: »Ne vem niti sam. Naadam pa se, da bo šlo. Zanašam se v nediscipliniranost opozicije, ki se nikoli ni mogla organizirati, da bi kompletno nastopala.«

Posl. dr. Žerjav v zaščito Rogaške Slatine

Beograd, 2. februarja p. Ker se v mariborski oblasti širijo glasovi, da se na temelju pooblastila v finančnem zakonu namerava zadržati v Rogaški Slatini dasti privatnikom v zakup, se je poslanec dr. Žerjav s protestom obrnil na ministra za narodno zdravstvo, kjer se mu je objavilo, da ta stvar ni v programu ministrstva za narodno zdravstvo, posebno ker to zdravilišče ni državna last, temveč je samo v državni upravi.

Skupščina se sestane jutri

Beograd, 2. februarja, p. Zvečer je bila v Narodni skupščini nabita objava, da se seja »Narodne skupščine« določa na petek 4. t. m. ob 17. popoldne.

Sklepi radičevskega kluba v Zagrebu

Radičevci računajo s skorajšnjimi volitvami pod režimom PPD ali nevtralno vlado. — Radičevi besni izpadi proti Maksimoviću. — Radič priporoča sodelovanje s — Pribečevićem!

Zagreb, 2. februarja, n. Danes dopoldne in popoldne se je tu vršila seja radičevskega poslanskega kluba, na kateri se je obširno razpravljalo o političnem položaju in o bodoči taktiki HSS. Vlado je precej depimirano razpoloženje. Sklenjeno je bilo, da vodi HSS kar najostrejšo opozicijo v parlamentu. Bilo je govora tudi o tem, da se radičevci sedaj, ko so iztisnjeni iz vlade, zopet vrnejo k svoji stari taktiki, zlasti ker je prevladovalo mišljenje, da so po padcu sedanje kleroradikalne vlade volitve neizogibne. V debati je bilo povdarjeno, da bo volitve vodila vlada, sestojela iz radikalov, samostojnih demokratov in davidovičevcev ali pa nevtralna vlada in se je že tudi navajalo ime sedanega rimskega poslanika g. Balugžića kot šefa take vlade.

Sklepi današnjih posvetovanj HSS se držijo tajno, pač pa je Radič po seji dal novinarjem obširne izjave. Radič je med drugim rekel:

Že prej sem govoril, da je najbolje, da se sestavi vlada široke koncentracije, ter sem to predlagal Nj. Vel. kralju. Zakaj se to ni zgodilo? Zato, ker so se radikalni složili v tem, da ne bodo delali z Radičem. Oni so to sklenili zato, ker sem jaz v času volitev ugotovil take nepodobnosti, da bi se moral minister za notranje stvari Maksimović postaviti pred sodišče. Mi nismo rekli, da nečemo iti z radikalni, temveč da nečemo delati s trojico radikalov. To je predvsem Boža Maksimović. S Srškičem nismo mogli delati radi pisma, katerega je poslal predsednikom volilnih odborov, z Uzunovićem pa zato ne, ker je bil predsednik take vlade, pod katero so se dogajale te strašne stvari. Slično stališče smo svojčas zavzeli v slučaju Pašića. Sedaj gre za mnogo večjo stvar, za obstanek države. Radičali so za korupcijo in za volilno nasilje. Maksimović je rekel: More se tudi brez Radiča. Isto je rekel Srškič. Rekla pa sta to zato, ker gre radi njihove krivde za njune glave. Rekel je to tudi Uzunović, ki je jetnik teh dveh. Dobili smo vest, da je posl. Trbič sklenil, da pride k nam in da je Ljuba Jovanović proti tej vladi.

Nato je Radič obširno govoril o statistiki narodnih poslancev, ki so za vlado in proti vladi in dejal: Nikič ni hotel v vlado in kakor čujemo tudi Nemci ne gredo z vlado. Vlada torej nima večine. Zato je Uzunović zahteval od mene, da mu posodim nekoliko poslancev. On ni niti čakal, da mu odgovorim, temveč je sestavil vlado. Ni imel pa nobenega razloga verovati, da mu bom posodil one poslance. Mora torej biti nekaj, kar je prisililo Uzunovića, da

deli proti svojemur prepričanju. To je dovedlo do vlade, ki bo v sedmih dneh porušila vse ono, kar smo dosegli mi. Jaz sem rekel Nj. Vel. kralju: Veličanstvo, mi smo napravili sporazum, da zaščitimo narod pred nasiljem, ako tega ni, potem se ruši država v svojih temeljih. Mi smo izzvali krizo na državem vprašanju, ki je mnogo večje, kakor vprašanje korupcije. Do danes nimamo uradnega poročila o volitvah! Danes v času telefona Boža Maksimović ni dal poročila, ker ve, da bi moral priznati, da so radikalni izgubili Bosno in da so le neznatna večina v onih oblastih, v katerih imajo sploh večino.

Splošno se govori in vpraša, kakšno stališče zavzema kralj. Kralj je politično neodgovoren, odgovoren pa je zgodovinski. Vi veste, kakšno stališče je on zavzel v vprašanju korupcije, sedaj pa mu vsi ministri izjavljajo, da so volitve potekle v redu. Taki ministri so lažnjivi in so ničvredni. Jaz pravim: Če ima narod v tem parlamentu vse elemente, zakaj bi se potem gnjavili z vladami manjšine in s predpustnimi vladami? Vse to je zato, da se ne zruši Boža Maksimović, ker on povsod govori, da njega nihče ne more zrušiti. To pa bi potem pomenilo, da imamo drugega kralja. Mi naglašamo, da nismo prišli v spor z radikalno stranko, mi vemo, da je velik del radikalov proti Boži Maksimoviću in so ga oni sami imenovali Boža Kundak (puškino kopito), ne pa mi. Ako se današnji vladi z intrigami ali kakorkoli posreči, da se nekaj časa obdrži, nikar s to vlado v javnosti ne istovetite srbskega naroda niti radikalne stranke.

Vi vprašate, kaj drži Boža Maksimović. Rečem vam: 86 beograjskih meščanov je dobilo sto in sto milijonov dinarjev iz Narodne banke po zelo nizkih obrestih. Ti ljudje držijo Maksimovića. Koliko ljudi ima Boža Maksimović za seboj, bomo videli, ko bo v opoziciji, ne pa na vladi. On pravzaprav niti Uzunovića nima za seboj. Maksimovića drži prepričanje, da mu nihče ničesar ne more, toda naša obtožba, ki se sedaj podpisuje, ga bo zadela kot strela z neba. Srbija je imela razne slabe ministre, toda tako slabega kakor je Maksimović, še ni imela. Se danes so v njegovi pisarni moja pisma in moji čeki iz Amerike. Zato vam priporočam najostrejšo borbo proti onim, ki so zakrivilili volilni teror, priporočam, da bodite naklonjeni napram radikalom in da ste za sodelovanje z opozicijo, tudi z g. Svetozarjem Pribečevićem. Ko smo enkrat prišli v Beograd, bomo tudi tam ostali, od tam ne gremo.

Pred novo dobo

Nova vlada Uzunovića pomenja napad na parlamentarizem in parlamenta.

Zagreb, 2. februarja.

Današnje «Novosti» objavljajo o rešitvi zadnje vladne krize naslednje poročilo iz Beograda: «Naročito informirane strane»: Rešitev krize s sestavo šeste vlade gosp. Uzunovića se v političnih krogih ne smatra za rešitev, kar dejansko tudi ni. Ta vlada ima komaj večino v Narodni skupščini ter je pravzaprav sestavljena samo zato, da ima kdo predložiti skupščini proračun.

Pogajanja s klubom dr. Nikića, ki jih je vodil gosp. Uzunović, da bi to skupino spravil v vlado, so se razbila.

Tako je bila šesta Uzunovićeve vlada sestavljena samo iz radikalov, jovanovičevcev in klerikalcev. V opozicijskih krogih se misli, da se ta vlada ne bo mogla vzdržati v Narodni skupščini in da bo kmalu vržena, kar da je potrebno tudi radi tega, ker pomenja ta vlada atak na parlament in parlamenta. Smatrajo, da je sestavljena samo z ozirom na osebne in klerikalnostrankarske interese onih, ki so jo sestavljali, pri čemer se niso niti najmanj upoštevale državne in narodne potrebe niti ugled Narodne skupščine. Stvaritlji te vlade so menda hoteli dokazati, da je sedanja skupščina nesposobna za delo, in tako pripraviti teren za svojo volilno vlado. Vsa akcija pri sestavljanju vlade se je vršila tako, da bi se čim bolj razdražile druge stranke in vsa javnost. To pomeni podiranje parlamentarizma in ustvarjanje potov za odkrito diktaturo, ker je jasno, da ne sposobnost te vlade izvala hudo reakcijo, v kateri bo diktatura izgledala kakor osvoboditev izpod samovolje do skrajnosti partizanske klike, kateri ni do ničesar drugega kakor za svoje vzdržanje.

Zdi se, da smo s sestavo šeste vlade gosp. Uzunovića vstopili v zaključno fazo medodobja od Pašićeve smrti pa do nove dobe naše državnega življenja, v kateri se ima končno prekiniti strankarsko zlorabljanje oblasti v splošno škodo. Vprašanje je samo, ali bodo to novo dobo mogle privedi sedanje stranke, ki so preveč zapadle v partizanstvo, ali pa bodo morali priti novi ljudje z novimi metodami.

Za radikalno stranko, zlasti pod sedanjim vodstvom, je jasno, da ne more sodelovati v ustvarjanju nove dobe, ker se je popolnoma zarila v skrajno partizanstvo in klikarstvo in se ne more več orijentirati v potrebah nove države.

Z drugimi besedami, radikalna stranka je dala narodu in državi vse, kar je mogla dati v preteklosti, in sedaj se od nje ne more ničesar več pričakovati, kakor se od starca ne more pričakovati mladeniških poletov. Preostajajo torej poleg Demokratske zajednice samo še samostojni demokrati in radičevci, ojačeni eventualno z zemljoradniki. Tu je treba le videti, v koliko je katera od teh

strank sposobna, da sodeluje v bližnji bodočnosti na ozdravljenju naših zares težkih in zapletenih notranjih odnosov.

Vsekakor so vse te stranke in skupine, ki so odklonile sodelovanje v šesti vladi Uzunovića, pokazale politično zrelost, ker se niso hotele pridružiti temu nemogočemu eksperimentu.

Verjetno je, da bo sodelovanje v opoziciji med Demokratsko zajednico, samostojnimi demokrati, radičevci in drugimi manjšimi skupinami, zblížalo vse te stranke in skupine, ako že ne na čisti politični, pa vsaj na podlagi saniranja administracije in gospodarstva, kar bi bilo brez dvoma v veliko splošno korist. To je treba pričakovati tembolj, ker so dnevi šeste Uzunovićeve vlade že sedaj odštei.

Ako se do tega časa ne bi našla zdrava parlamentarna koalicija srbsko - hrvatsko-slovenska za rešitev naših najakutnejših problemov, se bodo morali ti problemi rešiti na kak drug način brez sodelovanja strank, ker ne trpe nadaljnega odlaganja.

Politične beležke

Zakaj tako besni «Slovenec»?

Včerajšnji «Slovenec» je ves iz sebe. Kar cele kolone je posvetil «Jutru» in samostojnim demokratom. Čudno je to, ker istčasno razglasa, kako osamljena, pozabljena in brezpomembna je SDS. Zakaj bobneči ogenj dvainštiridesetkiletskih topov na te uboge SDSarske mušice? Pa kaj bi razlagali! Vsako dete vidi, da «Slovenec» zato tako ropota, da bi prekril nemoralno kupčijo, ki jo je napravila SLS z gosp. Uzunovićem. Mesto da «Slovenec» polemizira z demokrati, naj bi raje svojim bralcem pojasnil, na kako šibkih nogah je nova vlada, ki brez Nemcev nima niti polovice poslancev Narodne skupščine za seboj. Pove naj «Slovenec», da predstavlja nova vlada samo 33,1 % glasov, oddanih 1. 1925. pri volitvah v Narodno skupščino, ter prav tako šibko manjšino mandatov, ki jih je dosegla vlada koalicija pri oblastnih volitvah. Novi režim bje v obraz nele parlamentarizmu, marveč tudi demokraciji in ljudskosti. Na vladi je danes režim, ki ga ni ustvaril ljudski program, ampak slepi strankarski egoizem ljudi, ki jim je parlamentarizem samo orodje za doseg protiljudskih namenov. «Slovenec» tudi še ni pojasnil svojim bralcem, zakaj sta dr. Korošec in SLS sedaj čez tri tedne pogoltnila generala - ministra, proti kateremu je «Slovenec» in sam dr. Korošec še okoli novega leta klical na juriš demokracijo in parlamentarizem ter izjavljal, da njegova stranka nikdar in za nobeno ceno ne vstopi v vlado, v kateri je minister aktivni general. O teh vprašanjih in še o mnogih drugih se bol aktualnih in perečih naj bi pisal «Slovenec», mesto da posevča vso svojo pozornost nam, ki novemu režimu ničesar drugega ne že-

limo, kakor da bi se držal vsaj mesec ali dva. Vsa hvala in visoka poez, ki jo poje sedaj «Slovenec» novi vladi, je v diametralnem nasprotju s dejstvi ter v protislovju z naziranjem celokupne politične javnosti v državi. Klerikalna farbarija, ki jo uganja «Slovenec» na račun nezavednosti in politične neizobraženosti svojih čitateljev, bo v ostalem prav kmalu demantirana s dejstvi, vsled česar bi bilo previdno od «Slovenca», da tako brezglavo ne besni.

Slaba tolažba

«Slovenec» opravičuje vstop klerikalne stranke v vladno koalicijo s tem, da se je preprečil vstop samostojnih demokratov. To opravičuje pa je seveda iz trle zvito, kajti samostojni demokrati so že v naprej izjavljali, da ne vstopijo v vlado gosp. Uzunovića. Slejkoprej so zahtevali razpis svobodnih volitev. Oni tudi prav drage volje prepuščajo klerikalcem čast reševanja gosp. Uzunovića in dedščino, ki jo je zapustil nesposobni režim RR. «Slovenec» opravičuje vstopa klerikalcev v vlado je smešno in bedasto, vstop bolj, ker ne pove, pod kakimi pogoji so vstopili v vlado. Naj povedo klerikalci, pod kakšnimi pogoji so vstopili v vlado, kar bo najboljšo opravičilo za njihovo sodelovanje z radikalni in za sprejetje državnega proračuna, ki zastopajata Slovenijo. «Slovenec» naj tudi pove, zakaj so klerikalci prekršili princip, na podlagi katerega so vedno zahtevali zase sodelovanje v vladi, namreč princip, da morajo biti v vladi zastopani vsa tri plemena. Izmed Hrvatov ni nikogar v vladi in je celo dr. Nikič s svojo malo skupino odklonil sodelovanje. Ni glavno to, da samostojni demokrati niso v vladi, pač pa to, kaj bodo klerikalci ustvarili v vladi in kako bodo izpolnili svoje obljube volilem ter zadostili zahtevam, ki so jih do sedaj postavljali. O vsem tem pa «Slovenec» niti svojim čitateljem ničesar ne pove, ker mu je le za to, da vara javnost.

Kdo je zmagal v Vojvodini?

Novosadski «Vidovdana» ugotavlja v polemiki z radikalnimi listi, da so radikalni zmagovali v Vojvodini pretežno samo Nemci. Zidje in Madžari. Radikalni so Nemcem in Madžarom pri paktiranju za skupno listo prepuščali popolno svobodo opredeljenja. In sedaj izgleda absolutna zmagada radikalov v Vojvodini tako, da je med 44 radikalnimi poslanci samo 18 pravoslavni, ostali (26) pa so Zidje, Nemci in Madžari. Radikalni so žrtvovali državo ter Nemcem in Madžarom poklonili mesta, ki jim po številni moči niti od daleč ne pripadajo. Po zaslugi radikalne neznačajnosti in Davidovičeve demagogije imajo neslovenski elementi v Vojvodini večino v oblastni skupščini, a budimpeštanski listi ter fond madžarskega zunanjega ministra razpošiljajo širom Evrope zmagoslavne radiogramе o madžarski premoči v Vojvodini.

Radikalni likvidirajo Radiča

Oficijelno radikalno glasilo «Samouprava» obračunava z Radičem v uvodniku pod naslovom «Likvidacija Stjepana Radiča». Navaja, da je koalicija NRS s HSS bila državna in narodna potreba, toda kar se je vsem prirodnim ljudem zdelo prirodno, to se je v praksi izkazalo kot go-ljuvija nada. V nasprotju z vsemi obzirli, razlogi in zdravom pametjo je Radič nadaljeval svoje ruševalno početje v novi obliki, ki sicer ni direktno opasna za državo, pač pa stvarno voril resno politično akcijo. Radič je osebo s svojimi izpadi onemogočil HSS vsako delovanje v prid naroda. Izvajal je to na način, da so mnogi prepričani, da je deloval hote in z namenom, da bi njegovi volilci še dalje ostali nezadovoljni. Težko je le ugotoviti, ali se je za tem namenom kril tudi kak drug dalekosežnejši cilj. Ko je NRS uvidela, da Radič ne namerava prenehati s svojo destruktivno akcijo, se je morala vprašati, ali naj še dalje vzdržuje koalicijo, ki radi Radičevih ovir ne more koristiti narodu. Iz tega razloga smatra, da je vsako nadaljevanje z Radičem popolnoma izključeno.

Klerikalci v eni vrsti s Turki, Madžari in Nemci

Ni nobena novost, da radikalna stranka kadar ji teče voda v grlo in kadar je v opasnosti, izgubi državno krmilo iz svojih rok, napravi politično krvavo kupčijo s komurkoli ne glede na državne ali narodne interese. Tako smo svoj čas videli, da je imel homogeni radikalni režim, da se je mogel vzdržati, kupljene Turke s Ferad beg Drago na čelu, ki je sedaj obojen radi protisrbskih masakrov na 20letno ječo. Da očuvajo svoje pozicije, so radikalni na veliko škodo nacionalnih interesov opetovano najeli za pomoč Nemce in Madžare. Pri sedmih vladnih krizah je politična situacija tako daleč dozorala, da je vse pričakovalo zaslužnega obračuna z nemoralno, nesposobno in koruptno politiko današnjih radikalnih kolovodij. Radikalna stranka je stala v parlamentu in v državi osamljena in vse druge stranke so odklanjale, da bi ji podaljševale življenje. Polom radikalije je bil tem bolj siguran, ker je NRS dobila pri oblastnih volitvah več nego 100 mandatov manj, kakor pa bi jih morala dobiti po številu svojih skupščinskih poslancev. Kakor rečeno, nobene rešitve ni bilo več za radikale. Sodelovanje z Uzunovićem so formalno odklonili demokrati, radičevci in samostojni demokrati pa g. Uzunović še raje formalno vprašal ni za sodelovanje, ker je vedel, da bi naletel na isti odgovor kakor pri davidovičevih. Zato je v reševanju potapljaljoče se radikalne barke krenil kar direktno do onih malih strank, o katerih je vedel, da se jim slina cede po vladnih jastih in od katerih je pričakoval, da jih bo mogoče najceneje najeti za reševalce radikalije. Zanimivo je, da je pri tem slabo naletel celo pri tako razširjeni in politično slobodni politični grupi, kakor je ona dr. Nikića. Edina stranka v Narodni skupščini, edina politična grupa v celokupni državi, so bili naši klerikalci, ki jih ni bilo

niti strah, niti sram, da rešujejo v družbi z Nemci radikalijo. Š politično krvavo kupčijo, ki so jo sklenili z gosp. Uzunovićem, so se sami postavili v vrsto političnih grup, ki so v naši državi iste moralne kakovosti kakor Turki, Madžari in Nemci. To eramiotno politično kupčijo sedaj označuje škofov list kot čvelik moments, menda zato,

Vsa Kitajska proti Angliji

Pekinska vlada solidarna s kantonsko glede oborožene intervencije Anglije. — Anglija se odreka privilegijem na Kitajskem. — Kantonska vlada pripravljena podpisati z Anglijo novo pogodbo.

Peking, 2. februarja. 1. Iz note pekinške vlade Angliji glede umaknitve čet iz Sanghaja se vidi, da je sedaj tudi severna Kitajska solidarna s Kantonom, kar se tiče nastopa proti inozemcem in zlasti proti Angliji. Obe vladi pekinška in kantonska sta odločno proti temu, da bi inozemci z orožjem intervenirali na Kitajskem. Tudi maršal Cangtsolin je že pred dnevi napovedal, da se bosta v tem pogledu strinjali obe kitajski vladi, čeprav sta sicer zapleteni v državljansko vojno in se zagrizeno borita druga proti drugi.

Hankav, 2. februarja. 1. Kantonska vlada se je uradno izjavila pripravljeno, podpisati z Anglijo novo pogodbo, čim bo London umaknil čete iz Sanghaja.

Sanghaj, 2. februarja. 1. Načrt, da bi se angleške čete nastanile na ozemlju, ki meji na inozemske naselbine, je bil nenadoma izpremenjen. Iz Londona so dospela navodila, naj čete ne uporabijo zaklonišč, ki jih ravnokar grade in leže nekako 5 milj izven naselbin. Čete naj se nastanijo v naselbinah in sicer izključno na ozemlju, ki je v angleški posesti.

Peking, 2. februarja. 1. Visok funkcionar zunanjega ministrstva je izjavil nekemu ameriškemu dopisniku, da vse kaže, da bodo poslednje angleške ponudbe temeljito izpremenile razmere, pod katerimi žive inozemci na Kitajskem. Anglija je sedaj pripravljena, odreči se skoraj vsem svojim eksteritorialnim privilegijem na Kitajskem. S tem pa spravlja ostale države z Zedinjenimi državami vred v neprijeten položaj, ker mora dobiti Kitajska vtis, da so bolj imperijalistične kakor imperijalistična Anglija. Zunanje ministristvo obrača sedaj vso svojo pozornost na Japonsko, katere trgovina je odvisna od dobrih odnosov s Kitajsko. Splošno mnenje je, da je vlada pripravljena sprejeti angleške predloge.

Orožniški brigadir razpušča slovensko društvo v Italiji

Trst, 2. februarja. o. V Zgoniku na Krašu se je pripetil slučaj, ki drastično osvetljuje današnje razmere v Italiji. Orožniški brigadir je poslal predsedniku Pevskega in bralnega društva pismo, v katerem mu naznanja, da se mora smatrati društvo z 31. januarjem za razpuščeno. Društveno premoženje se ima prodati ali pa razdeliti med člane. V dopisu je tudi rečeno, da se predsedniku osebno nalaga odgovornost za izvršitev tega ukaza. Brigadirjev dopis se ne sklicuje na noben zadevni odlok tržaške prefekture. Vidi se, da je društvo razpuščeno brez kakršne koli pravne osnove. To je razvidno že iz tega, kako razpolaga z imetjem društva, dočim ga prefektura v primeru prisilnega razpusta zapleni.

Demonstracije proti Italiji v Innsbrucku

Innsbruck, 2. februarja. d. Vsed deportacije nemškega odvetnika na Južnem Tirolskem dr. Noldina, se je vršil tu protestni shod, na katerem so govorniki ostro protestirali proti postopanju Italijanov proti nedolžnim Nemcem v podjarmljeni pokrajini. Sklenjeno je bilo, poslati primerno resolucijo zunanemu ministru dr. Stresemannu, bavarskemu ministrskemu predsedniku dr. Heldu in zveznemu kanclerju dr. Seipru, od katerih zahtevajo zborovalci, naj intervenirajo pri italijanski vladi v prilog dr. Noldinu.

Po shodu so šli zborovalci pred italijanski konzulat, kjer so hoteli, kakor izjavljajo, zapeti le domoljubno pesem, nkar so se mislili mirno raziti. Pollelpa pa je množico ustavila in jo pozvala, naj se razide. Večšotglava množica se je ogorčeno obrnila, proti redarjem, veld česar je prišlo do spopada s policijo in tudi do psok na naslov Italije in Mussolinija. Na pomoč je prihitel drug oddelek policije v avtomobilih, ki so zavozili med demonstrante in jih tako razdvojili. Končno se je posrečilo redarjem razpršiti množico. Pri demonstraciji pred italijanskim konzulatom je bilo prijetih nekaj prevetnih razgrajev.

Kamenjev v Rimu

Rim, 2. februarja. o. Dopoldne se je prijel semkaj novi ruski veleposlanik pri Kvirinalu. Kamenjev. Na kolodvoru so ga sprejeli oboje ruskega veleposlanstva in predstavniki oblastev.

Priseljenške kvote za Zedinjene države podaljšane za eno leto

Newyork, 2. februarja. s. Priseljenjski odbor senata je soglasno sklenil, da se sprememba kvot po novem priseljenjskem zakonu za eno leto odgodi. S tem ostanejo dosedanje kvote še eno leto v veljavi.

Ameriški rudarji proti komunistom

Newyork, 2. februarja. g. V Indianopolisu zboruje kongres ameriških rudarjev. S 500 proti 15 glasovom je bil sprejet predlog, naj se vsi državljani Unije črtajo iz zveze, ako se priznavajo za komuniste.

ker je veliki moment — ko je bila državna in narodna nujnost, da se otresemo radikalnega režima — našel male ljudi, da so v odločilnem trenutku zastopali ljudske interese ter sklenili navadno krvavo kupčijo, ki zadošča morda osebum in partizanskim interesom klerikalnih in radikalnih voditeljev, za narod pa pomeni pravo nesrečo.

dočim nacionalisti niso prav zadovoljni z njimi, vsaj ne z bistvenimi.

London, 2. februarja. s. Politčne stranke v Angliji se bodo v prihodnjem tednu posvetovala o prestolnem govoru in v zvezi s tem tudi o položaju na Kitajskem. Mnenja je delavski stranki so deljena. Zmerne stranke podpirajo v splošnem politiko vlade, v kolikor gre za popolnoma diplomatske zadeve. Angleška delavska stranska pa je objavila memorandum, v katerem razlaga, da so angleške komesije na Kitajskem več ali manj iluzorne.

Newyork, 2. februarja. 1. Mornariško ministristvo je naročilo trem krizarkam, naj odplujejo v Honolulu in potem dalje v Sanghaj, ako bi se položaj za inozemce poslabšal. Sedaj je v kitajskem vodovju že 26 ameriških vojnihi ladij, drugih 17 pa jih je pripravljenih v raznih pristaniščih na Filipinih.

Hankav, 2. februarja. d. Pogajanja, ki so se vodila med kantonsko vlado in angleškim poslanškim svetnikom O' Malleyem in ki so imela svrho, da bi se dosedanja pogodba med Veliko Britanijo in Kitajsko menjajala z novo ureditvijo obojestranskega razmerja, so se razbila. Kantonski zunanji minister Cen noče podpisati dogovor, ki mu ga je predložil O' Malley. Dejal je, da tega ne more storiti, dokler Anglija ne odpokliče svojih čet in vojnihi ladij iz Sanghaja in ne ustavi nadaljnega pošiljanja vojakov na Kitajsko.

Hankav, 2. februarja. 1. Kantonska oblastva so rekvirirala v lčangu in Šsiasju na reki Jangtse italijanske in švedske ladje ter vlačice, da bi z njimi prepeljala vojske semkaj. Njihov namen je ojačiti čete, ki korakajo proti napredujočim oddelkom severne vojske, katera je pričela svojo ofenzivo.

Mussolini poveljuje fašistično vneto za delavstvo

Rim, 2. februarja. o. Senator Indri, predsednik državnega zavoda za socialna varovanja, je spisal knjigo z naslovom «Za zdravje delavstva». Knjigi, ki bo izšla v prihodnjih dneh, je Mussolini napisal uvod, v katerem pravi med drugim, naj bi po tem spisu segli tudi vsi oni v tu- in inozemstvu, ki so v dobri ali slabi veri sovražniki fašističnega režima. Splošno je znano, pravi Mussolini, da je eden glavnih motivov protifašističnega demagozstva v obdolževanju fašističnega režima, češ da je poslabšal gospodarski položaj italijanskih delavcev. V nobeni obdobju ni toliko obrekovanja kot v tej. Dejstvo je, da se je pod fašističnim režimom gospodarski položaj italijanskih delavskih slojev, industrijskih in poljedelskih, znatno zboljšal. Dejstvo je tudi, da je fašistična Italija že davno ratificirala one washingtonske konvencije, ki so v mnogih deželah, opirajočih se na radikalni, demokratični in liberalni režim, še vedno na programu ali pa vsaj pobožna želja delavskih množic. Končno pravi Mussolini, da je ta knjiga jasen in zgovoren dokaz za delo, ki ga vrši fašistična Italija za gmojno in moralno povzdigo svojega naroda.

Pogreb gradiščanskih žrtev

Schattendorf, 2. februarja. s. Popoldne sta se vršila pogreba žrtev, ki sta padli pri nedeljskem spopadu med republikanci in socialnimi demokrati. Najprej je bil pogreb osemletnega dečka, potem pa druge žrtve, ustreljenega invalida. Računajo, da se je udeležilo pogreba kakih 15.000 oseb, ki so se s posebnimi vlaki pripeljali z Dunaja in okolice. Do kakega incidenta ni prišlo nikjer.

D-naj, 2. februarja. d. Po vesteh iz Matersburga je priznal gostilničar Tscherman, ki so ga orožniki prišli in iz čegar gostilne v Schattendorfu so v nedeljo streljali frontkämpferji na zborujoče socialiste in ubili enega dečka in enega invalida, da je dvakrat ustrelil na množico pred gostilno. Tudi njegov svak Binder, ki je bil tudi aretiran, je priznal, da je streljal. Oba so oddali deželni sodnji na Dunaju.

Dunaj, 2. februarja. d. Vsed krvavih dogodkov na Gradiščanskem so sklenili poštni, hrzovajni in telefonski nameščenci, da prirede, neodvisno od stavke poštnih šoferjev, demonstracijsko stavko od 11. do 11.15. Enak predlog so sprejeli tudi železničarji in nameščenci cestne železnice.

Velike poplave v Ameriki

Little Rock (Arkansas), 2. februarja. 1. Vsed neprestanega deževja preti White River prestopiti bregove in se razliti preko obširnih poljan. Prebivalstvo beži pred naraščajočo nevarnostjo na višje kraje. Na tisoče delavcev utrjuje nasipe, da bi preprečili nesrečo. V Des Arcu čaka več tisoč ljudi na priiliko, da se odpeljejo v varnejše kraje. Ceste so prenapolnjene beguncev. Ako bo voda še nadalje naraščala, bodo morali priti na pomoč posebni vlaki, da odpeljejo begunce. Oblastva so storila potrebne korake, da dobe begunci živila, ker niso mogli vzeti ničesar seboj in so v veliki bedi.

Razpis občinskih volitev v Ljubljani

Izredno nujno in važno opozorilo za vse somišljenike Naprednega bloka v Ljubljani.

Po izjavi ministra notranjih del v finančnem odboru bodo v kratkem razpisane občinske volitve v Ljubljani.

Razpisu volitev sledi le kratka reklamacijska doba, v kateri je sicer mogoče popraviti pomanjkljivosti v volilnih imenikih, vendar pa je v praksi navadno tako, da poteče reklamacijska doba prenatrag in prej, nego se vsi volilci zavejo svojih državljanških pravic in dolžnosti, vsled česar ostanejo na dan volitev v rabi nepopolni volilni imeniki.

Pri zadnjih oblastnih volitvah je radi nezanimanja ali prekasnega zanimanja za volilne imenike prišlo v Ljubljani več sto volilcev ob volilno pravico. Ko so se na dan volitev javili v volilnih lokalih »Naprednega bloka«, se jim je moglo le povedati, da jih v volilnih imenikih ni, a da je reklamacijska doba, ko se je popravila še dala popraviti, že zdavnaj minula.

Da ne bo pri bodočih občinskih volitvah, ki so izredne važnosti, noben napreden glas izgubljen, je absolutno potrebno, da se zanjimajo za sestavo volilnih imenikov vsi oni volilni upravičenci, ki pri zadnjih oblastnih volitvah v Ljubljani niso volili, ali radi pomanjkljivosti v volilnih imenikih niso mogli voliti.

Kdor ni bil 23. I. v volilnem imeniku in kdor se takrat ni javil bodisi na mestnem magistratu, bodisi v volilnih lokalih »Naprednega bloka« radi vpisa ali poprave v volilnem imeniku, naj to stori brez odloga še danes ali jutri, ker poteče 5. t. m. na mestnem magistratu termin uradne poprave volilnih imenikov za občinske volitve. Na to opozarjamo zlasti one, ki so se priselili v Ljubljano šele lanske leto in zadnje čase ter one, ki so tekom te dobe menjali stanovanje in se preselili iz enega volilnega okraja v drugega. Zadnjim

se sicer lahko zgodi, da jih potem reklamacij brišejo iz volilnega okraja prejšnjega bivališča, a ne vpišejo v volilni imenik, v katerega spadajo po novem bivališču.

Ni treba, da bi se posebej opozarjali na velikansko važnost, da ne gre noben glas v izgubo, ker se je pri volitvah že velikokrat pokazalo, da lahko odločile pri volitvah tudi samo par glasov ali celo en sam glas. Zato pa tem odločnejše pozivamo vse pristaje »Naprednega bloka«, da danes in jutri resno in intenzivno mislijo na volilne imenike za občinske volitve v Ljubljani ter skrbje za to, da radi nezavednosti ali malomarnosti volilcev ter nepopolnosti volilnih imenikov ne bodo številni napredni glasovi že naprej izgubljeni. Za one, ki so pri oblastnih volitvah volili, bomo mi gledali, da ostanejo v volilnem imeniku tudi v bodoče, prosimo jih le, da oni danes in jutri svoje somišljenike, prijatelje in znance vprašajo če so volili in če niso, da se brez odloga potrdijo v Osrednji volilni odbor »Naprednega bloka« (Kazina II.), kjer se lahko prepričajo, če so v volilni imenik pravilno vpisani ali ne.

Prav tako pozivamo odgovorne faktorje naših okrajnih političnih in volilnih organizacij, da najkasneje do danes zvečer izročijo Centralnemu tajništvu ves material za vpis in izbris volilcev ter za eventualno popravilo njihovih bivališč.

Somišljeniki »Naprednega bloka«, zavedajte se, da so popolni in pravilni volilni imeniki prva in najvažnejša podlaga za doseg pravega in dobrega volilnega uspeha!

Osrednji volilni odbor »Naprednega bloka«

Občni zbor SLD.

V steklenem salonu kolodvorske restavracije je bil včeraj dopoldne občni zbor SLD, katerega so se po večini udeležili ljubljanci, nekaj članov iz Maribora in le malo iz ostalih krajev Slovenije. Občni zbor je otvoril predsednik dr. Lovrenčič in posebno pozdravil člane mariborske podružnice. Tajnik in blagajnik sta poročala o društvenih in denarnih razmerah v pretekli sezoni in prelela splošno zavaljo za neumorno redno delovanje. Za tem je bila debata o proračunu za l. 1927. Kot novo je bila upeljana tudi pristopnica, katero imajo plačati vsi po l. 1926 vstopivši člani in znaša za vsakega posameznika 25 Din, ne glede na poklicne zaprisežene lovce, ki plačujejo sicer le poivčno članarino. Radi omenjene pristopnice so pri kasnejši debati sklenili, da odgovarjajoči del odpade na bodočo ljubljansko in mariborsko sekcijo po 10 odstotkov, od teh pa zopet 5 odstotkov na »Zeleni križ«. Blagajnik je poročal tudi o naročnini društvenega glasila »Loveca«. 2000 članov plačuje vso naročnino, 1000 članov pa polovico, kar nikakor ne zadostuje za kritje stroškov in se mora primanjkljaj kriti z drugimi dohodki in podporami.

Na predlog predsednika SLD so bili vsi za odstop izžrebani odborniki ponovno izvoljeni, le na mesto odbornika Milana Cimermana je bil izvoljen upokojeni nadučitelj g. Fran Rolina.

Kot prvi samostojni predlog je bil obravnavan zelo važen predlog g. Majerja z Vrhnike in sicer radi neznosnih razmer pri lovskih zakupih, ko nastanejo družbe po 20 in še več članov in uničujejo lovišča, dočim bi zakonito smeli biti le trije osebno eden na vsakih 5000 ha.

Izredno dolgo je trajala debata o predstojči reorganizaciji SLD.

Kakor znano, zahtevajo člani iz mariborske oblasti že dalj časa samostojno društveno delovanje. Člani ljubljanske oblasti so se prvotno protivilni temu, a so končno le uvideli, da bi delna ločitve poslov in ločeno društveno delovanje ne škodovalo, marveč še koristilo lovskim interesom, ki jih zasleduje SLD in zato je bil stavljen sledeči predlog: 1) Društvo naj se deli v dve sekciji; 2) Organizacija bodi analogna. 3) Obe sekciji pošljeta v glavni odbor temeljen izvolitve enako število delegatov. Predsednika glavnega odbora voli celokupno članstvo pismeno, predsednik mora stanovati v Ljubljani, kjer je sedež glavnega odbora. 4) Članarino določa glavni odbor in plačuje se glavnemu odboru po položnicah. 5) List »Loveca« ima svoj račun. 6) Vse ostalo premoženje upravlja vsaka sekcija samostojno; sekcijam pripada tudi pristopnina. 7) V glavni odbor, ki se izvoli vsake tri leta, pridejo po trije delegatje ter po en preglednik računov od vsake sekcije. 8) V vsako sekcijo izvolijo 12 odbornikov ter predsednika in podpredsednika in 2 preglednika računov. Predsednik in podpredsednik sta izvoljena za 3 leta, odbornikov pa izmenjajo vsako leto po dve tretjini. 9) Ničje ne sme biti istočasno član dveh odborov. 10) Ustanovitve sreskih pododborov. Sekcijski odbor imenuje za dobo 1 leta pododbor, ki obstoji iz načelnika in namestnika, tajnika in blagajnika. Uvedelo se vsako četrtletje lovski dnevi po možnosti pri sreskem poglavarju, kjer naj stavlja člani SLD resolucije in navedejo pritožbe in slično. V važnih zadevah naj bi bili sklicani lovski dnevi pri vseh oblastih istočasno. Nato so razpravljali o lovski zbornici, kjer naj bi bili 4 člani: veliki župan, referent za lovstvo, žumarstvo in društveni referent ter po trije člani od vsake sekcije.

je lovskega društva. Končno so bili izvoljeni po trije člani ljubljanske in mariborske podružnice, da pripravijo ves material za izreden občni zbor.

Pri slučajnostih je g. Majer iz Vrhnike prošil za pojasnilo, kaj je z novim lovskim zakonom. Predsednik je pojasnil, da je društvo radi današnjih neugodnih razmer pri vladi zaprosilo, da naj obstoječi lovski zakon upošteva v interesu lovstva. Godzarški svetnik inž. F. Jenčič iz Kočevja je prosil, da naj bi se SLD zavzelo, da dobe kočevski lovci kako podporo od vlade za uničevanje volkov, ki groze uničiti vso divjad v nekoč na divjadi najbolj bogatih kočevskih gozdovih.

IV. SPORTNI KARNEVAL
5. FEBRUARJA
V NARODNEM DOMU

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Četrtek, 3.: Zaprt.
Petek, 4.: »Pegica mojega srca« E.
Sobota, 5.: »Slaba vest«. Delavska predstava po znižanih cenah.

Ljubljanska opera

Četrtek, 3.: Zaprt.
Petek, 4.: »Sevski brivci«. C

Mariborsko gledališče

Četrtek, 3.: »Lepa Helena«. B. Kuponi.
Gostovanje g. Štefke Poličve.
Petek, 4.: Zaprt.
Sobota, 5.: »Veronika Deseniška«. Kuponi.
Gostovanje g. Levjarja iz Ljubljane.
Zadnjič v sezoni.

Odpuščajte članov Narodnega gledališča v Zagrebu. Člani Narodnega gledališča v Zagrebu so prešli te dni od gledališke uprave s podpisom Josipa Bača dopis, s katerim so jim naznanja, da zahteva novi proračun sklenje izdatkov in nov sistem financiranja, radi česar mora utrpeti Narodno gledališče v Zagrebu 4.500.000 Din izgube. Uprava mora radi te določe izvesti redukcijo osovja in odpuščati vse člane ter si pridržuje pravico angažirati samo dotične igralce, igralce, pevke in pevce, godbenike, dirigente itd., na katere bo reflektirala. Razume se, da je ta okrožnica izvala v igralških krogih splošno zmedo, nezadovoljstvo in razburjenje.

Toscaninijeva turneja po ameriških Zedinjenih državah. Sloviti italijanski dirigent Toscanini, ravnatelj milanske Seale, se nahaja sedaj na turneji v Ameriki. Neresno je hoteli, da se ga je baš na tem potovanju lotila bolezen in da je moral delj časa ležati. Sedaj je toliko okreval, da bo lahko vodil 4 velike koncerte v newyorški Metropolitanu, vseh 18 koncertov, katere bi moral izvesti po pogodbi, pa ne bo mogel dirigirati.

Zidovska drama v zagrebškem gledališču. Dne 28. t. m. bo v zagrebški dramji premijera tipično zidovske drame »Dybok«, ki jo je spisal Enski. Drama je zmes mistike ter zidovskih tradicij in verskih obredov.

Zbrani spisi R. M. Rielkeja. Nemški listi napovedujejo priprave za izdajo zbranih spisov nedavno umrlega nemškega pesnika R. M. Rielkeja. Njegova literarna tvorba ni bila še nikjer zbrana. Zbirka bo tem zanimivejša, ker je Rielke pisal tudi v francoščini.

Sport

Službene objave LNP.

(Sklepi seje upr. odbora z dne 25. I. 1927.)

Na znanje se vzame novi odbor SK Slavije (Ljubljana) glasom dopisa od 25. januarja (predsednik g. dr. Perko Milan, tajnik g. Frčece Valentin), dalje novi odbor SK Ptujja glasom dopisa od 20. januarja (predsednik g. Jos. Fürthner, tajnik g. Julij Pichler), dalje zapisnik 6. seje Medklubskega odbora LNP v Mariboru z dne 17. januarja.

Pozivajo se »novi klubi 2SK Hermes, ASK Primorje, SK Celje, SK Red Star, SD Rapid, SK Svoboda (Maribor) TSK Merkur in SK Mura, da zadostijo najkasneje do 8. februarja pozivu LNP za plačilo božičnice po 5 Din za vsakega svojega verificiranega nogometaša v korist Medsaveznega odbora za IX. olimpijado v Zagrebu, sicer se bo postopalo proti njim po določilih § 53 kaz. pravilnika (globa 100 Din).

Odločitev glede poravnave škode 927 D, ki je nastala SK Ptujju vsled neodigrane prvenstvene tekme Ptuj : Mura v M. Soboti dne 26. IX. 1926, prejmeta oba prizadeta kluba in MO v Mariboru pismenim potom.

Na podlagi pojasnil SD Rapida glasom dopisa z dne 12. januarja in stališča MO v Mariboru glasom zapisnika njegove 6. seje z dne 17. januarja se ukinemo dvomesna zabrana igranja, izrečena SD Rapidu glasom službenih objav v »Jutru« z dne 14. januarja in istočasno objavljeni sklep, da se preda igrača Stefana Polaka (SD Rapid) kaz. odboru.

Odobri se načrt poslovnega odbora za podsavezni tekmovalni program v pomladni sezoni 1927. Sezona se prične s tekmi za podsavezni pokal, nakar sledi prvenstvene tekme, ki morajo biti v I. razredu v Ljubljani ter v mariborskem in celjskem okrožju LNP zaključene najkasneje do 22. maja, dočim se mora odigrati zaključni dve tekmi za prvenstvo LNP najkasneje do 19. junija. Pokalne tekme v korist podpornega fonda za noškovane igrače, ki jih vsled vremenskih neprilic dosejati, pred pravo sezono, ni bilo mogoče odigrati, izvede poslovni odbor ohranimo MO v Mariboru in Celju po svojem prevdaru sporedno z ostalim programom tako, da se doseže čim boljše finančni rezultat. Prvorazrednim klubom v Ljubljani bo skušal LNP ohraniti za njihove lastne prireditve proste po možnosti vse praznike in vse več nedelje v mesecu. Tudi preložitve posebnih prvenstvenih terminov v posebej uvaževanih vrednih slučajih (n. pr. važne mednarodne tekme in slično) se ne izključuje načeloma. MO v Mariboru in Celju naj svoje dispozicije temu kar naj bolj prilagodita.

Opozarja se klube, da je 31. januarja potekel rok za vrnitev izkazov verificiranih igralcev in za prijavo tozadevnih reklamacij. Klube, ki teh izkazov doslej še niso vrnili, se v njihovem lastnem interesu ponovno poziva, da se odzovejo nemudoma, najkasneje pa do 8. t. m. Tajnik I.

SK Ilirija. Nogometaši se opozarjajo na objave sekciješkega načelnika v članski knjigi v kavarni »Evropa«. — Načelnik.

Službeno iz LNP. Seja poslovnega odbora se vrši danes, v četrtek ob 20. uri v kavarni »Evropa«. Prosim polnoštevilne udeležbe. — Predsednik.

Plamen laže

HENNY PORTEN

Naši onstran granic

— Mladina v fašistovskih rokah. Šolo zajema duh fašizma. Za dečke in deklice se ustanovljajo organizacije, ki jih združuje izven šolskega pouka. Ko otrok zapusti šolo, ga čaka »doposcuola«, dopolnilna učilnica, kjer se mu ima dati vse, kar treba, da e ga priklene k fašizmu. Delavski pričetnik, ko zapusti zvečer tvornico, ima pred seboj organizacijo »dopolavoro«, ki ga hoče izpopolniti v stroki, potem pa mu nudi anogovrstnega razvedrila in zabavo. Namišljeno je vse, kar more služiti mladini, da se bo telesno in duševno vezbala ter zabavala: sport, gledališče, knjižnice, kino, radio, raznovrstne nacionalne prireditve. Slovenska mladina bi morala pri tem pozabiti na svoje slovenstvo, na svoja društva ter se stopiti v italijanskem vrvežu. Načrti zadevajo v glavnem večje kraje in središča, iz katerih se imajo potem razplesti niti v vasi in sela, da se mladina povsodi vjame v fašistovske organizacije mreže. Fašistovske šole in društva stanejo ogromnega denarja. Za nje morajo šteti davkoplačevalci težke tisočake.

— Izdajanje potnih listov je prešlo iz področja zunanje ministrstva v področje notranjega. Prošnje-se vlagoje, kakor doslej, treba pa natančnih dokazov o nujnosti potovanja, ker so za izdajanje potnih listov veljavne sedaj zelo stroge določe. Pristojbina za navadni potni list znaša 63 lir.

— Osebnostne izkaznice. Občinski uradi so pričeli izdajati, zlasti v obmejnih krajih, osebne izkaznice s fotografijo in prstnim odtisom. Take osebne izkaznice so zelo potrebne, ker organi javne varnosti ustavljajo ljudi po cestah, postajah in drugod ter zahtevajo, da se legitimirajo.

— Koloni v fašistovski organizaciji. Na Dobrovem v zapadnih Brdih se je konstituiral sindikat kolonov za tamošnje kraje. Na shodu je imel glavno besedo Slovencem predobro znani dr. d' Ottone.

LOVCI!

CYANKALI - kapsule

naučinkovitejši strup za roparice. Kos Din 6. Strychnin original Merek v stekleničkah po 5 in 10 gramov. Postorna pasta. Dobi se vse sveže v drogeriji Sanitas, Celje ali pa v Ljubljani, Prešernova ulica 5.

Lov za trgovci z dekleti

in prekrasno Ethel v senzacionalnem vefilumu

POZOR, HARRY!

2 dela naenkrat 10 dejanj. V glavni vlogi junak dneva

HARRY PIEL

LJUBLJANSKI DVOR

Najboljši in 76. film Harry Piel.

Včerajšnje premijerne predstave popolnoma razprodane!

Domače vesti

* Velike diplomatske izpremembe. V ministristvu za zunanje zadeve je bil takoj po zapisejih nove vlade podpisan ukaz o izpremembah v diplomatskem zboru. Kakor se poroča, je naš dosedanji poslanik v Rimu Balugdič imenovan za poslanika v Berlinu, dosedanji poslanik v Carigradu, Tiča Popović, za poslanika v Atenah, dosedanji poslanik v Budimpešti, Ješa Tadić pa za poslanika v Carigradu. Za generalnega direktorja političnega oddelka v III. skupini je imenovan Božidar Purić, dosedanji šef kabineta ministra za zunanje zadeve.

* Odlikovanje. Kralj je odlikoval univerzitetnega profesorja v p. dr. Dragotina Gorjanovića-Krambergerja z redom Sv. Save I. razreda.

* Kongres bizantologov v Beogradu. Od 11. do 26. aprila se bo vršil v Beogradu mednarodni kongres bizantologov. Doslej je prijavljenih 110 znanstvenikov raznih narodnosti.

* Subvencija narodnim gledališčem. Ministristvo prosvete je določilo v proračunu za l. 1927-28 za subvencijo narodnim gledališčem kredit v znesku 4.600.000 Din, od tega za gledališča v Novem Sadu, Sarajevu, Splitu, Osijeku in Mariboru po 720.000 Din, za gledališča v Skoplju in Bitolju pa je določen 1.000.000 Din.

* Izplačilo honorarjev gimnazijskim profesorjem. Finančno ministristvo je obvestilo proračunski osek ministristva prosvete, da je kredit za izplačilo dolžnih honorarjev gimnazijskim profesorjem že nakazan. Izplačevanje se prične še ta teden.

* Strossmayerjeva galerija slik v Zagrebu. Že lanskega leta so v Zagrebu pričeli s preurejanjem Strossmayerjeve galerije slik. Ker kredit ni zadostal za dovršitev, je v finančni zakon za prihodnje budžetno leto sprejel se naknadni kredit v znesku 120.000 dinarjev.

* Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla ga. Rozalija Sark v 36 letu starosti. Pogreb se vrši danes ob 4 popoldne v Dunajske ceste št. 63. — V Mirni peči je umrla v terek ga. Marija Kucler v 65 letu starosti. — N. v. m. p!

* Smrtna kosa. V Sarajevu je umrl dne 31. t. m. nenadne smrti intendantski podpolkovnik Franc Bevk. Pokojnik, rodom Slovenec, je bil eden najbolj vestnih oficirjev v Sarajevu in je užival velik ugled ne samo v oficirskem zboru, temveč tudi med tamkajšnjim prebivalstvom. Zadel ga je srčna kap pri izvrševanju njegove dolžnosti.

* Iz državljanskega statusa. Za podelitev našega državljanstva so zaprosili: Emilij Andreutti, opekarnar v Sv. Ilju v Slov. goricah, pristojen v Majano pri Vidmu (Udine), Italija; Antonija Rijavec, učiteljica v Mariboru, pristojna v Šebrelje pri Gorici; Franc Weiler, trgovec v Mariboru, pristojen v Wiltern na Tirolskem; Jožef Cijak, zasebni uradnik v Mariboru, pristojen v Kontovelj pri Trstu. — Izstop iz našega državljanstva je ministristvo notranjih del dovolilo: Ivanu Rokšarju, upokojencu v Gradcu, pristojnemu dosedaj v Maribor in Rudolfu Kosta-Khun, tovarnarju v Kroisbachu, pristojnemu dosedaj v Celje. Nadalje iz srezu dravogradskega: Josipu Valantu, zasebnemu uradniku v Gradcu, pristojnemu dosedaj v Guštanj; iz konjiškega okraja: Antonu Ernetzlu, strojniku v Donawitzu pristojnemu dosedaj v Oplotnico in Ludviku Flilavzu, delavcu v Trofalachu, pristojnemu dosedaj v Brezen; iz ljutomerskega: Francu Goloba, krojaču v Krotosbachu, pristojnemu dosedaj v Nasovo; Josipu Rižnarju, mizarju v Gradcu, pristojnemu dosedaj v Očeslavce in Tereziji Farkaš, zasebnici v Gradcu, pristojni dosedaj v Radoslavce; iz mariborskega desni breg: Alojziju Stern, delavcu v Brucku na Muri, pristojnemu dosedaj v Loke in Juriju Leskovarju, delavcu v Donawitzu, pristojnemu dosedaj v Vrhlo; iz mariborskega levi breg: Antonu Kosu, delavcu v Köflachu, pristojnemu dosedaj v Verlane, Francu Mule, zasebniku v Judendorfu, pristojnemu dosedaj v Spodnji Šentjakobski dol; Rudolfu Schellu st. strojevođji v Murau, pristojnemu dosedaj v Vosek; Francu Sunko, posestniku v Wolfsbergu, pristojnemu dosedaj v Selnicu na Muri, Anji Hanžič, vdovi v Rannersdorfu, pristojnemu dosedaj v Osek in Dominiku Schaperlu, delavcu v Wagni, pristojnemu dosedaj v Velko; iz ptujskega: Ivanu Bohaku, delavcu v Judendorfu, pristojnemu dosedaj v St. Janž na Dravskem polju; iz preloškega: Vinku Kerovcu, delavcu v Guntramsdorfu, pristojnemu dosedaj v Sv. Jurij v Trnju; iz slovenjgriškega: Pavlu Podvinšku, delavcu v Grattkornu, pristojnemu dosedaj v Šostanj-okolico in Ivanu Planinšku, posestniku v Wlodonu, pristojnemu dosedaj v St. Ilj pod Turjakom; iz šmarsko-rogaško-kozjanskega: Jakobu Plahutu, mizarju v Schirki, pristojnemu dosedaj v Slivnico in Ivanu Čepinu, delavcu na Dunaju, pristojnemu dosedaj v St. Peter pod Sv. gorami — vsem radi sprejema državljanstva avstrijske republike. Končno: Evgeniu Neubauerju apot. pripravniku v Topolci, pristojnemu dosedaj v Beltinci, srez dolnjelendavski — radi sprejema madžar-

skega državljanstva; Matiji Mali, rudarju v Sobohlebi, pristojnemu dosedaj v Gornjo Vizično, srez dravogradskega in Vinku Aberšku, strojniku v Nusli, pristojnemu dosedaj v Sv. Vid nad Valdekom, srez slovenjgriške — obema radi sprejema državljanstva češkoslovske republike.

* Španska med niskimi srednješolci. Zadnje dni se je v veliki meri razširila gripa med dijaki v Nišu. V terek je ponovno izostalo iz šole veliko število na novo obolelih dečkov in tudi par učiteljev. Ženska gimnazija pa je sploh morala prekiniti pouk za teden dni.

* Nemščina neobvezen predmet na srednjih šolah. Na drugi in tretji državni gimnaziji ter na državni realni v Ljubljani, na državni realni gimnaziji v Kočevju, in v Nemem mestu se uvede neobligatn pouk nemščine v nižjih razredih po starem učnem načrtu.

* Regulacija reke Mure. V generalni direkciji voda se pripravlja načrt za regulacijo reke Mure na krajih, kjer reka pogosto stopa iz svoje struge ter povzroča tam kajšnemu prebivalstvu veliko škodo.

* Slovniški in slovarski brus knjižne slovenščine. V založbi Družbe sv. Mohorja na Prevaljah je pravkar izšel slovarček v žepni obliki »Slovniški in slovarski brus knjižne slovenščine«. V abecednem redu navaja popravke v besedah, oblikah in konstrukcijah našega knjižnega jezika. Upošteva prozo od leta 1880. do 1925 in pa politične dnevnike od prevrata do danes. Slovarček je sestavil profesor J. Koščal. Cena broš. za člane Din 5.10, za nečlane Din 6.80. Dobi se po vseh knjigarnah.

* Najstarejša Zagrebčanka. V terek popoldne je umrla v Zagrebu gospa Jelisava pl. Rukavina. Bila je stara 101 leto in je bila najstarejša Zagrebčanka. Vse svoje življenje ni bila nikdar bolna in je popolnoma mirno zaspała zaradi starosti.

* Poljski skladatelj Rogowski na Jadranu. V Dubrovniku se že več dni mudi poljski skladatelj Ludomir Rogowski, rodom iz Ljubljane na Poljskem. Rogowski hoče slovansko muziko očistiti tujih vplivov in elementov. On je prvi propagator nove slovanske glasbene renesanse ter želi priti v dotik z vsemi znamenitejšimi slovanskimi skladatelji. Na Jadran je prišel, da se odpočije od naporne dela.

* Za rezervne oficirje. Vsi rezervni oficirji, ki so prešli železniško legitimacijo za leto 1927., se obveščajo, da je izdan nov pravilnik o voznih olajšavah, po katerem imajo rezervni oficirji kakor doslej pravico do trikratne polovične vožnje na leto. Doslej izdane legitimacije za leto 1927 veljajo pa samo do 31. januarja 1927 in se bodo zamenjale z novimi, katere mora vidirati prometno ministristvo. Uduženje je moralo radi tega tiskati nove legitimacije in jih poslati v vidiranje ministristvu. Čim bodo nove legitimacije overjene in vrnjene, bodo takoj razposlane. Že izdane stare rumene legitimacije, ki so neveljavne, naj se vrnejo pododboru. Člani, ki so že ali se bodo prosili za trikratno polovično vožnjo, pa še nimajo legitimacije, jo bodo prejeli v smislu novega razpisa. — Uprava ljubljanskega pododboru.

* Beg prvega tajnika našega poslaništva v Rimu. Po slučaju Dušana Stepanovića, bivšega našega generalnega konzula v Trstu, ki je poveril nad dva milijona lir in pobegnil, smo doživeli sedaj nov diplomatski skandal. Prvi tajnik našega poslaništva v Rimu, Borivoje Vujčić, je poveril 35.000 lir in izgubil sledu. Njegovi tovariši, uradniki poslaništva, so opazili zadnje čase, da je živl zelo razkošno, vendar pa niso niti najmanj sumili v njegovo poštenost, ker so vedeli, da ima zelo bogatega strica v Banatu. Ker pa je vedno bolj razsipal denar, so ga končno začeli sumiti in je bila izvršena preiskava blagajne, pri kateri so ugotovili primanjkljaj v znesku 35.000 lir. Tajnik Vujčić je nato pobegnil. V terek je bil podpisan ukaz, s katerim je odpuščen iz službe, za njim pa je izdana tirailica.

* Marjan Matijević v Ameriki. Kdo ne pozna junaka iz Like, dičnega Marjana Matijevića? Ta slavni naš junak se nahaja sedaj v Ameriki in se producira pred očmi ameriških Jugoslovenov, ki mu radi nisojo na kupček dolarje in se izredno zabavajo na njegovih javnih prireditvah. Že več mesecev nastopa junak iz Like v Zedinjenih državah in zadnjič se je vršila njegova predstava v Woodlanu. Bila je izredno dobro obiskana in »Amerikanski Srobran« prinaša o produkciji naslednje poročilo: Ob 9. se je pojavil na odru naš junak, Marjan Matijević, katerega je občinstvo sprejelo z divjim vzklikanjem. Ka-

KRI

je tekla v bitki pri Skageraku.

Dopisi

PLANINA PRI RAKEKU. Dne 16. t. m. je priredilo naše sokolsko društvo J. Zagorje dramo v treh dejanjih "Vrdnece". Igralci so izborni izvršili svoje vloge in prav lahko bi se pokazali s svojimi zavestnimi nastopi tudi na večjem odru kakor je naš v Planini Angela (sestra Mla Mrharjeva) je bila energična mlada gospodinja in se je popolnoma uživala v svoji vlogi, da se je spretno vrtela v vrtincu življenja med ponosnim svojim možem Tonom in bolj sanjivim Petrom (brat Vinko Molk). Mla Lena (sestra Ivanka Čizbol) je s pravo ljubeznijo in z vso nežno čustvenostjo verne slovenske stare mame spravila iz vrtince grešnih prilik na pravo pot poštenega življenja svoja sinova in nevesto. Njeni ginljivi spomini in pretresajoči vzkliki so presunili Petra, da se ni vrgel v vrtince duševne kreposti, da se ni vrgel v vrtince življenjskih zmot. Dosegla je z opozornimi namigi dolžnosti staršev do malega otroka v zibelki, da nista mlada zakonska zapustila domačega krova in rodne grude. Težko je bilo Petrovo slovo, a tolažila je ljubečo staro mater bratovska sprava. Ki se streznila tudi previhirano Angelo, da se je zopet oklenila svojega moža. Naša Lena je dokazala na odru v vrtincu življenja, da gradi materinska skrb srečo tudi velikim otrokom, ako čuva njeno oko nad njimi. Vrtincu režiserju in marljivim igralcem kljubujemo: "Vrtajajte v ljubezni do našega odrca, da se dvignemo v prosvetnem delu med našim obmejnimi narodom!" — Priča-kovali smo nekoliko večje udeležbe od strani naše mladine. Po dovršeni drami je imelo sokolsko društvo svoj občni zbor. Prejšnji za naše razmere delavni odbor se je pomnožil s par člani in upamo, da bo naše delo letos še uspešnejše. Novi odbor se je konstituiral kakor sledi: starosta: Drago Klautar; podstarosta: Hjeronom Demšar; tajnika: Mla Mrharjeva; blagajnik: Fran Klautar; načelnik: Nino Mrhar; svetar: Alojzij Urbančič; dramatični odsek: Branko Cerkovič; odborniki: Ludvik Trškar, Vinko Molk in Anton Terčelj. Na delo!

SLOVENSKA BISTRICA. Krasno uspešna zadnja akademija je prinesla Sokolu polno priznanje. Režija telovadnega in zabavnega dela je bila brezhibna. Za kratko odmerjen čas in bistrisrčne razmere uprav teže, a srečno izbrane vaje so bile vse podane kar najbolje. Le vajam članov na 2 gredah je manjkalo nekaj uvečbovanosti. Članice v črni oblekah so lepo izvedle češke vaje s šerpari. Te vaje bi imele v le dveh tednih in ožjem razstupu močnejše bojišni učinke. Moški nastopi so dal lepe, pravilne in skladne gibe. Vaje ženskega nastopa s cvetnimi loki so dvignile val navdušenja. Dovoljeno, res mojstrsko je vadila pridna osmorica. Kroj zelo posrečen. Vstop in vaje 20. dekile z žogicami, oboje je prav lepo izpadlo in je bila zlasti zadnja, najkompleksnejša vaja izvedena s presenetljivo lepoto. Sestrica mladih vojakov je odlično predvajala vaje s puškami in je 5-letni "gospod komandir" Srečko izborni vodil naše junake. Ta točka ostane le spomin. V orodni je treba pohvaliti dobro voljo vrste na konju in lepe vaje na drogu. Seveda bo zlasti v orodni telovadbi treba največ in sistematične nadaljevalne trenaje. Prejšnje oklepanje, zanašanje na druge in na lepšo bodočnost je zdaj izpodrinila edina pravilna misel, da dajeta le sokolska skrbnost in v meji organizirano redno delo Sokolu uspehi. To spoznanje pa je največ vredno! Sprito se akademiji, ki nam je svetel dokaz resnega sokolovanja, radi pozabimo i manj sokolskih delani prevroče krvi. Pridnemu Sokolu ohrani občinstvo vse simpatije!

Sokol

V. pokrajinski zlet JSS v Ljubljani l. 1927. in otvoritev sokolskega Tabora

Zadnja odborova seja Jugoslov. Sokolskega Saveza, ki se je vršila v decembru v Ljubljani, je soglasno sklenila, da se vrši letos v Ljubljani večja sokolska prireditel, to je V. pokrajinski zlet v zvezi z otvoritvijo največjega Sokolskega tabora na Taboru.

Delegati vseh žup, včlanjenih v JSS, so priznali, da ima stavba na Taboru veliko važnost za celokupno jugoslovansko Sokolstvo in da je zato povsem umestno, da se vrši ob otvoritvi Tabora večja sokolska prireditel, ki naj bi se je po možnosti udeležilo vso jugoslovansko Sokolstvo. Sklenjeno je bilo, da je za sosednje župe udeležba obvezna, za ostale pa fakultativna, zato naj se organizira pokrajinski zlet v Ljubljani.

Voščil tedu sklepu in ker je brez dvoma, da bo glavna skupščina JSS sklep odborova seja potrdila, so se pričele takoj priprave za pokrajinski zlet.

Dogovorno s starejšinstvom in TO Saveza je prevzel organizacijo pokrajinskega zleta — izvzemi tehnično stran — Sokol I. v Ljubljani. Ker je pa telovadišče na Taboru za pokrajinski zlet premajhno, zato je bilo dogovorjeno, da se vršijo tekme in glavni nastop na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola pod Tivolijem, vse ostale prireditve, ki so v zvezi s pokrajinskim zletom, pa na Taboru.

Pri Sokolu I. se je takoj osnoval zletni odbor, ki mu predseduje starosta br. dr. Petotnik in ki ima nalogo, izvesti vse podrobno delo za zlet ter so mu v pomoč razni odseki, za tem uspešnejše delovanje. Glavno vodstvo pokrajinskega zleta pa bo imel slavoslovni odbor, ki mu bo na delu savezni starosta br. Gangl, za tehnične zadeve pa savezni načelnik br. dr. Murnik. Člani slavoslovne odbora bodo vsi društveni staroste ljubljanskih društev, župni starosta, nekaj ljubljanskih starejšinstva in vsi predsedniki zletnih odsekov.

Zletni odseki so že imenovani in tudi že delujejo. Ti odseki so: tehniški, finančni, propagandni, žurnalski, gradbeni, programni — umetniški, sprejemni, redniški, stanovanjski, prehranjevalni, gospodarski — prireditveni, zdravniški in izletniški.

Večina odsekov je že sestavila svoje proračune, ki morajo biti do srede februarja detajlno izdelani in predloženi finančnemu odseku, ki sestavi končni zletni proračun. Kontrola nad odseki vrši poleg zletnega odbora finančni odsek, ki ima tudi vse denarno poslovanje. Na čelu posameznih odsekov so bratje, ki so izkušeni sokolski delavci ter smo prepričani, da bodo svoje posle brezhibno izvedli.

Pokrajinski zlet se bo vršil v Vidovih dneh in je spored zleta v glavnih obrih že določen. Z zletom v zvezi bodo tudi tekme, in sicer za savezno prvenstvo, tekme članic na orodju, lahkoatletične tekme JSS, dalje je zamišljena seja zveze Slovensko Sokolstvo in slavoslovna otvoritev doma na Taboru. Pokrajinski zlet je zamišljen v dokaj široki obliki in bo privabil mnogo izletnikov tudi izven Jugoslavije, zlasti se češko Sokolstvo zanima za ta naš zlet.

Za ponedeljek dne 27. junija so določene prvenstvene tekme JSS, ki bodo izvedene kot preizkušnja naših telovadcev za olimpijado v Amsterdamu. Te tekme bodo obsega-

le obvezne in poljubne proste vaje, dalje vaje na drogu, bradlji, krogi in konju ter skoke čez konja na šir, vzdolž in ob palci. Vse vaje so že določene. Ta dan bodo tudi razne seje, zvečer pa slavoslovni koncert na Taboru in zletna scena.

Na Vidovdan bodo lahkoatletične tekme JSS in društveni nastop Sokola I. na Taboru, zvečer razne zabave.

Glavni dan zleta bo v sredo dne 29. junija. Dopoldne je glavna skušnja, nato spred po mestu na Tabor, kjer bo slavoslovna otvoritev Sokolskega doma. Popoldne pokrajinski nastop na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola, zvečer velika ljudska veselica na Taboru z najrazličnejšim sporedom.

V. pokrajinski zlet v Ljubljani bo — kakor je zamišljen — zopet prvovrstna sokolska prireditel v Jugoslaviji in bo vnovič pokazal moč in napredek našega Sokolstva. Upamo, da se tudi tokrat pokaže Ljubljana kot vzorno sokolsko mesto, ki bo dostojno sprejela domače in tuje goste iz sokolskih vrst.

Gospodarstvo

Tržna poročila

Dunajska borza za kmetijske produkte (1. t. m.) Mlačna poročila z ameriških borz in z budimpeštanskega terminskega tržišča so povzročila na Dunaju nerazpoloženo in zmanjšanje prometa. Čvrst je le oves radi malih ponudb. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 40.75—41.25, madžarska, Tisa (79—80 kg) 46.50—47.50, jugoslovanska (76 kg) 42—42.50; rž: 36.75—37.25; turščica: 25.25—26; oves: domači 27.25—27.50.

Dunajski srvinjski sejem (1. t. m.) Dogon 14.118 komadov; od tega 6257 iz Jugoslavije. Mesne svinje so se zaradi slabega povpraševanja pocenile za 10 grošev, dočim so se debele svinje večjega povpraševanja podražile za 5 grošev pri kg. Za kg žive teže notirajo: debele svinje 1.2—2.10 (2.15), srednje teže 1.90—2, kmetiške 1.80—2, stare 1.80—1.90, mesne 1.80—2.25 (2.30) šilinga.

Madžarska bo dobavila Jugoslaviji vagona na račun reparacij iz Budimpešte poročajo: V smislu mirovne pogodbe je Madžarska dolžna dobaviti Jugoslaviji vagonski material. V trgovinskem ministru se je sedaj izdelal produkcijski načrt za to dobavo in se je kartelu madžarskih tvornic vagonov dalo naročilo za izdelavo potrebnega vagonskega materiala. Prva partija vagonov bo izročena Jugoslaviji meseca decembra t. l.

Državne dobave in carinske olajšave. Ministru za trgovino in industrijo je poslalo gospodarskim zbornicam okrožnico, iz katere povzemamo: V zakonu o splošni carinskih tarifi so predvidene v svrhu pospeševanja domačega gospodarstva za različne predmete gotove olajšave in prednosti. Te olajšave obstojajo v oporitvi uvozne carine za gotove predmete, ki se doma ne izdelujejo in ki se uporabljajo za izdelovanje ali popravilo predmetov v domačih industrijskih podjetjih. Teh olajšav so deležni tudi uvozniki, ki so dobavitelji za državo, kakor tudi domači industriji, ki so prevzeli državno dobavo. Državna oblastva itd. določijo v licitacijskih pogojih in drugih pogodbah, da je dobavitelj blaga franko in ocarinjeno Beograd ali na drugem mestu. Nekateri dobavitelji izigravajo to določilo tako, da kalkulirajo v svojih ponudbah ceno vključno carino, in si pridobijo kasneje od generalne direkcije carin oprostitev carine. S tem trpi država dvakratno škodo: ker izgubi carino in ker se licitantu (dobavitelju) izplača za dobavljeno blago voata, ki je za carinski znesek višja. Da se izogne taki neopravičljivi obogatitvi in da se prihranijo državi nepotrebiti stroški, je finančno ministru zaprosilo ministru za trgovino in industrijo, da izda primerna navodila. Strogo se bo moralo paziti tudi na to, da se naslovijo inozemske pošiljke vedno neposredno na dobavitelje in ne na naslov dotičnega državnega oblastva.

Produkcija piva v Sloveniji. Sedaj obratujejo v Sloveniji tri pivovarne, last 3. p. pivovarne "Union" v Ljubljani, Laškem in Mariboru, ter ena manjša samostojna pivovarna v Mariboru. Kapaciteta vseh treh pivovar "Uniona" znaša letno 235.000 hl. Zaradi nepovoljnih prilik pa ne izrabijo te pivovarne niti polovice svoje kapacitete. V poslovnem letu 1925./26. so proizvedle samo 97.000 hl piva (v l. 1924./25. 125.000 hl in v l. 1923./24. 155.000 hl). Najbolj je v minulnem poslovnem letu (od 1. septembra 1925. do 31. avgusta 1926.) padla produkcija piva v Laškem. Vzrok nazadovanju produkcije piva je v velikem nazadovanju konsumna piva.

Nazadovanje cen na dunajskem tržišču jaje. Z Dunaja poročajo: V skladu s splošnim tržišnim položajem so cene na dunajskem tržišču jaje malo popustile. Ponudbe svežega blaga so se povečale, dočim je povpraševanje bolj slabo. Konservnega blaga skoro ni več na tržišču. Prav tako je malo na razpolago jajc, vloženi v apno. V trgovini na debelo se ofertirajo: prvovrstna jugoslovanska in madžarska eksportna jajca po 19—19.5, originalna madžarska 17.5—18, poljska I. 17, II. 15—15.5, v apno vložena 12—15 grošev za konad.

Mariborsko tržišče usnja in kož beleži naslednje povprečne cene: konjske kože 75 do 100 Din komad, goveje kože 11—13, teletje 15—16, svinjske 7—8, gornje usnje 75—90, podplati 60—75 Din za kg.

Spremembe na zagrebški borzi. S. i. m. se je na zagrebški borzi opustil izvenkulisni promet. Borzno vodstvo je izvršilo

novo porazdelitev časa, po kateri se bo vršil promet z devizami od 11.20 do 11.50, z bančnimi vrednotami od 12.05 do 12.15, z industrijskimi in trgovinskimi vrednotami od 12.15 do 12.25 in z državnimi vrednotami, zadolžnicami in obveznicami od 12.25 do 12.35.

Trošarina za navadno vino v Sloveniji. V l. 1926. je bilo v Sloveniji zatrosarinjeno okrog 83 milijonov litrov običajnega vina proti okrog 81 milijonov v predhodnem letu.

Kribovska industrijska d. d. v Ljubljani bo imela 23. februarja t. l. ob 3. popoldne v prostorih podružnice Slavenske banke v Ljubljani izredni občni zbor z dnevnim redom: 1.) Poročilo upravnega sveta. 2.) Volitve upravnega in nadzorstvenega sveta. 3.) Služajnosti.

Narastanje nezaposlenosti na Dunaju. V drugi polovici januarja t. l. se je število nezaposlenih na Dunaju povečalo za 4405

na 99.453 oseb, vendar je to število napram enaki dobi lanskega leta za 5083 oseb manjše.

Polom velike budimpeštanske tekstilne tvrdke. Iz Budimpešte poročajo, da je po daljši časi trajajočih težkoah ustavila plačila velika tekstilna tvrdka Rosenberg, Klein & Garai, ki je zaprosila za uvedbo prisilnoporavnalnega postopka. Tvrdka ima okrog 210.000 pengov nekritega dolga.

Pogajanja za podaljšanje poljskega petrolejskega kartela se bodo prihodnji teden nadaljevala v Varšavi. Razlike v mišljenjih so večinoma že premošene. Samo glede trajanja kartela še vladajo različna mišljenja. Z več strani se zagovarja misel, naj bi kartel trajal le 1 leto.

Borze

2. februarja.

ZAGREB. Bančni papirji v glavnem nespremenjeni. Od industrijskih so bile za ključne Trbovlje po 385—390, Dubrovačka po 400—405. Vojna škoda čvrsta. Promptna zaključena po 335, za februar po 334.5, za ultimo aprila po 338.5—340. — Zaradi praznika je bilo danes poslovanje malo manj živahno. Povpraševanje zmerno, a tudi ponudbe niso bile obilne. Narodna banka je pokrila nekoliko Londona in malenkost Prage. Skupni promet 5.2 milijona dinarjev. Notirale so devize: Amsterdam izplačilo 2274—2280, Dunaj ček 801—804, Budimpešta 995.5—998.5, Italija izplačilo 242.53—244.53, London izplačilo 275.95—276.75, New York ček 56.72—56.92, Pariz izplačilo 223.75—225.75, Praga izplačilo 168.25—169.05, Švica izplačilo 1094—1097; efekti: bančni: Eskomptna 105—107, Poljo 16—18, Jugo 102—103, Praštediona 940—942.5, Srpska 135—136, Ljubljanska kreditna 149—150, Narodna 4500—0; industrijski: Dubrovačka 400—405, Gutmann 250—300, Isis 49—50, Slaveks 118—140, Slavonija 35—37, Trbovlje 385—390, Sečerača Osiček 510—530, Drava 465—500, Impex 50—0; državni: investicijski 83—83.5, agrar ne 50—0, Vojna škoda promptna 334—335, za februar 334.5—335.5, za marc 0—337, za april 338.5—339.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Prireditel

Obrtniki! Prvič odsek Obrtniškega društva v Ljubljani ima izjemoma svojo vajo danes ob 20. uri v salonu restavracije pri Mraku. Tovarši, udeležite se iste točno in polnoštevilno! 3112

Službe

Perfektno kuharico s dolgoletnimi spretnostmi, zbiravo in posodo, ne 342 let, staro sprejmem. Vprašati od 9—11, ure in od 1—2, ure v Vagovi ul. št. 21 — levo. 2049

Prodajalec

ali prodajalca usnja ki je izvežen v tej stroki, dobi službo v mestu. Dopolni na oglaš oddelek "Jutra" pod šifro "Prodajalec usnja" 3057

Sobarico

posteno in sporno, staro od 18—22 let, ki govori bravsko in po možnosti tudi nemško, sprejmem. Zofija Popovič, gupca, apotekar, Stari Bočji, Beča 2857

Železninarja

zmožnega slov in nemščine sprejmem kot komisijonarja veletrgovina z železom. Ponudbe na oglaš oddelek "Jutra" pod šifro "Ž" 2508

Posredovalca

prvotrajna z dobro prakso, ki bi znal pri parcelaciji gozda na štajerskem doseči ugodno ceno za prodajalca, ličem proti dobri proviziji. Ponudbe pod šifro "Posredovalca" na oglaš oddelek "Jutra". 2757

Inteligentna gdc.

perfektne zmožnosti nemščine, ki zna kuhati in šivati — dobi službo kot pomoč gospodinj. Ponudbe na oglaš oddelek "Jutra" pod šifro "Karlovac". 3107

Učenca

za trgovino z usnjem in čevlji sprejemam takoj le dobre hile in dobrih priredil. Ponudbe na oglaš oddelek "Jutra" pod šifro "K. K. 888". 3103

Postanski zaslužek

dobi, dobijo agilne osebe, ki pošljejo oferte pod šifro "Hranilna polica" na oglaš oddelek "Jutra". 2973

Službe

Iščeto

Prodajalca izkušen v trgovini z mas. blagom, prične in polne, s dobrih spretnostih, žel prejemati službo — najraje na delovno. Cenjene dopise na trgovino M. Stekar — Jesenice, Gorenjsko. 3011

Mladenič

izredno praktičen, marljiv in pričen, bi rad del v kakšno pisarno za pomočnika slugo vratarja, osebne službo ali kaj slajšnega. Simpatični mladenič govori slov. nemško in italijansko. Ktor si ga želi naj, piše pod "Poljiten udan svet" na oglaš oddelek "Jutra". 3053-a

Gospodična

zmožna slov., nemške in deloma srbohrvatske korespondence, kakor tudi drugih pisarn. del, išče v Ljubljani za nekaj ur dnevno — dopoldne ali popoldne — primernega dela. Nastopi s 15. febr. ali pozneje. — Cenjene ponudbe na oglaš oddelek "Jutra" pod "Postranski za služke A. S.". 2026

Čevljar, pomočnik

starejši, išče delo v Ljubljani. Naslov pove oglaš oddelek "Jutra". 3109

Kontoristinja

zanesljiva, z izvrstno kvačkanjo in vodeno, bralno in zabeležbo veletrgovni. Popovčič, perfektna slovenska, hrvat, in nemška stenografinja, spretna strojopisnica, išče svojimi zmožnostmi odgovarjajočo službo kot kontoristinja ali blagajničarka v kakem trgovskem ali industrijskem podjetju v Sloveniji — če mogoče v vso okrobo v hiši. Naslov v oglaš oddelek "Jutra" pod znako "la kontoristinja". 3113

Zastopnik

svetovne firme, izvežen v specializirani in meškalni stroki, sedaj uslužben v Vojvodini, s prvovrstnimi referencami, želi nastopiti le tako drago vojo firme. Ponudbe je poslati na oglaš oddelek "Jutra" pod šifro "Zastopnik 3043". 3043

Trgovec

z majhno trgovino v bližini Ljubljane, izvežen tudi v lesni trgovini, išče postranski zaslužek kot zastopnik ali potnik — Sprejme tudi stalno službo. Ponudbe na oglaš oddelek "Jutra" pod "Vesten 4". 3104

Strojni ključavničar

selektorizirani, večji atozničarske varjane, išče delo za takoj — Joso Belak, Slatina-Radenci, Slovenija. 3041

Prodajam

Polenovko

namočeno, dobite vsaki paket pri 1. Bencolati, delikatno trgovina in saljiko valica. Stitar-Linčarjeva ulica 31

Drva

brstave odpadke (odpadke od tuge) dostavlja od perketov ter mešča drva po niski ceni na dom parna taga v Ščavnici Ljubljana, za gorenjskim kolodvorom — Pri odvezu večje množice snaten popart 30

Osebn avto

skoro nov — štiriseden, svetovno znamke, po zelo ugodni ceni naprodaj. — Vprašanja na pošti predal št. 2, Celje. 2794

Perniol

priznana najboljša sredstva proti vaskularnim osebim, 1. tonač 12 Din. — Laboratorij Troist, Logatec 3730

2 spalnici

s težnami ugodno naprodaj. Naslov v oglaš oddelek "Jutra". 2735

Šivalni stroji

"Singer" za krojače, malo rabljen, prodam za 1000 Din. Naslov v oglaš oddelek "Jutra". 3023

Čbrt

Dvokolesa

popravila najbolje, najhitreje in najceneje Florjančič

Galoše popravilja

parna vulkanizacija škafar. Ljubljana, Rimska cesta 112

Snežne čevlje

in galoše popravilja A. Škafar — Borštnikov trg št. 1646

Mizarstvo delavnico

vzajem v najem. Ponudbe na oglaš oddelek "Jutra" pod "Mizarstvo". 3102

Kupim

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah Černe — juvelir Ljubljana, Wolfsova ulica 86

Kože divjačine

liščje, sajko in druge kupuje po najvišjih cenah Semko, krmar v Ljubljani, Turjaški trg št. 1. 2706

Stroje

70—80 cm trčno šago, 1 vrtni stroj in trezar kupim stroji morajo biti v najboljšem stanju. — Ponudbe na Fran Martinec, Ljubljana, Prule 8. 3084

Psa dobermana

člatočnega, od 6—11 mesecev staroga kupi Ante Gustin, Selo-Moste, Ljubljana 3092

Krajnike

smrekove in jelove, močne kupi tovarna "Veena" v Kamašku 3000

Pored

Vilo visokopritilčno, 5 sob, podkleteno, 600 m² vrta, blizu tramvajev prodaj "Posredovalec, Sv. Petra cesta 15 3098

Majhno hišo

z lokalom ali brez njega kupim samo na prometni cesti v Ljubljani. Ponudbe na oglaš oddelek "Jutra" pod "Takošnje plačilo 50". 2709

Majhno vilo

pred približno 15 leti zgrajeno, s 5 sobami, kuhinjo, gospodarskimi poslopji, vrtom in njivo v izmeri 33 a v Poljanah, 15 minut od Becevca, takoj prodam za 90.000 Din. Naslov v oglaš oddelek "Jutra". 2738

Lokal

Lep lokal ob Aleksandrovi cesti odda takoj Pokojniški zavod v Ljubljani. 2929

Železno posteljo

z vzmeti prodam. Naslov v oglaš oddelek "Jutra". 3114

Hmelovk

prodam ex wagon. Ponudbe z navedbo cene na naslov: Joka Tavcar, Log

M. Zevaco

Papežinja Favsta

Roman

»V sedmem in poslednjem letu svoje sreče sva prišla v Francijo,« je nadaljeval cigan. »V Pariz... Flori je bilo takrat šest let, a Stello dve. Vzlic preziranju in sovraštvu pariškega ljudstva smo mirno živeli, dokler se ni nekega jutra raznesla vest, da so zločinci vlomili v cerkev Sv. Evstahija in ukradli zlato posodo, ki jo rabijo kršćanski svečeniki pri svojih obredih. In ker so rokovnjač in drugi razbojniki, naj jih bo še tako malo prida, vendarle kristjani, to je, nezmožni takega grozodejstva, so obdolžili cigane. Nekega jutra so polovili kakih dvanajst ljudi našega plemena, moških in žensk in otrok brez razlike, in so jih vrgli v ječo. Jaz, ki sem bil tudi med njimi, sem spotoma ušel. Morda bi bilo bolje zame, da sem se dal obesiti; zakaj pet moških in šest žensk je bilo obsojenih na vešala. Med ženskami je bila tudi Magda. Uboga Magda!...«

Belgoder je na dušek izpil kozarec. Njegov obraz je bil bled in debele znojne kaplje so mu stale na čelu.

»Zvečer pred tistim dnem, ko je bilo Magdi in ostalim umreti, sem šel h krvniku. Dva meseca so jih sodili in dva meseca sem pripravljaval denar, nekaj s tem, da sem prodal vse, kar smo imeli, nekaj s tem, da sem zvečer zalezaval meščane po oddaljenih ulicah. Ta denar sem vzel in sem ga nesel krvniku...«

»Kje je stanoval krvnik?« ga je prekinila Favsta.

»V Starem mestu,« je zamolklo rekel Belgoder. »V Calandrijski ulici.«

»In kako mu je bilo ime?«

»Claude!« je zamrmral Belgoder še bolj mrko. »Zakaj me silite, da moram izgovarjati njegovo ime?«

»Nadaljuj!« je velela Favsta.

»Šel sem k njemu. Ponudil sem mu svoje zlato. Klečal sem pred njim in plakal. Zaklinjal sem ga, naj vzame za Magdo obrabljeno vrvi; vrvi bi se utrgala in Magda bi bila pomiloščena. Tega, da je potlel ne bi rešil iz ječe, me ni bilo skrb...«

»In kaj je storil Claude?«

»Vzel je mojo možnjo z zlatniki in jo je vrgel na ulico. Pograbil je mene in me je vrgel za njo. Nato se je zaprl v hišo in je zapahnil vrata. Vso noč sem presedel nedaleč od onod na praznem kraju,

ki so ga kasneje zazidali; jokati sem kakor iz uma. Drugo jutro sem videl krvnika, ko se je odpravil z doma, in sem šel za njim na montfauconsko morišče. Dvajset minut po tem, ko sva prispela, sem videl Magdo, kako se je zibala na vrvi med drugimi obešenci, med tem ko je ljudstvo tulilo od veselja...«

Cigan si je zatislil ušesa, kakor da ga še zdaj preganja rjovenje množice, plešče pod truplom njegove obešene žene...

»In otroka?« je vprašala Favsta. »Kaj se je zgodilo z otrokoma?« Belgoder se je zdrznil. Stisnil je orjaške pesti in oči so se mu krvavo zablesčale.

»Nu?« je povzela princesa. »Kaj je bilo s Floro in Stello?« Ali sta bili tudi onidve obešeni?«

»Ne,« je zahropel Belgoder, »obesili ju niso: krstili so ju!...«

»Nu, gotovo si ju brž razkrstil!«

»Nikoli več nisem slišal o njiju,« je zastokal Belgoder. »Nikoli več ju nisem videl... Takrat, ko so nas prijeli, so odgnali vse, moške, ženske in otroke, med temi tudi Floro in Stello. Drugi dan po Magdini smrti sem zvedel, da je imel krvnik naročilo, naj razda otroke usmiljenim ljudem, ki bi jih hoteli odgojiti. Tri mesece sem pretikal po Parizu; o mojih deklicah ni bilo sledu.«

»Kaj si storil potlej?«

»Spet sem šel h krvniku in sem mu dejal: Umoril si mi njo, ki sem jo ljubil. Prisegel sem, da te ubijem zato. Če pa mi odgovoriš po pravici, ti odpustim. Dam ti zlato, ki sem ga bil nahranil, da bi odkupil Magdo. Se več: v tvojo službo stopim in postanem tvoj zvesti hlapec, varuh tvoje hiše in tvojega življenja. Reci, ali mi odgovoriš?...« »Vprašaj!« je dejal krvnik. In sem zbral ves pogum in sem ga vprašal: »Ali veš, kje sta moji hčerki?...« Toliko da nisem zblaznel od radosti, ko mi je odgovoril: »Kaj ne bi vedel, saj sem ju sam oddal! Brez skrbi bodi, cigan, tvojima otrokoma se dobro godi: imeniten meščan ju je vzel za svoja...« Te besede so bile zame brez pomena, toda rekel sem si: »Prijazno govori krvnik in ne bo se branil povedati kje sta hčerki. Res je usmrtil Magdo, a to je storil po poslu, ne sam iz sebe; ne smem ga sovražiti zato. Njegov posel mu ne veleva da bi moral pehiniti uboga očeta v obup; gotovo mi pove...«

Belgoder je težko zasopel in prepadeno pogledal Favsto.

»Kako mislite: ali mi je povedal?« je vprašal z divjim grohotom. »Gotovo da,« je mirno odgovorila »Favsta. Ne morem si predstaviti okrutneža, ki bi odbil tako prošnjo.«

»Motite se!« je povzel Belgoder. »Krvnik je zmajal z glavo.

Pokleknil sem predenj kakor prvič, in sem ga prosil, naj mi dá, da ju vidim vsaj še enkrat; zaklel sem se, da ju ne bom poizkušal odvesti. Ves odgovor je bil ta, da me je prijel za ramena in me je postavil na noge. »Znaj, cigan,« je dejal, »da bi te moral prijeti in predati sodniku. S tem, da te tudi to pot še izpustim, grešim že v drugo zoper svojo dolžnost. Pojdi svojo pot in ne izkušaj moje potrpežljivosti.« — Kričal sem in butal z glavo v zid; vse zaman. V njegovem srcu ni bilo usmiljenja. Naposled me je zgrabil kakor prikrat in me je vrgel iz hiše. Spet sem sedel do jutra tant kakor tisto noč pred Magdino smrtjo in sem jokaje premišljeval svoje gorje. Zaklel sem se, da mora Claude pretrpeti vse, kar jaz trpim zaradi njega.«

»Zakletev ni bila napačna,« je mrzlo pripomnila Favsta. »Samo izpolniti jo je treba!«

»O, videli boste!« je rekel Belgoder s svojim strašnim smehom. »Obvisel sem Claudu na petah, kakor senca, in sem ga zasledoval, koderkoli je hodil. Tako sem zvedel, da ima hčer in da jo obožuje takisto, kakor sem jaz oboževal Stello in Floro. Malo je manjkalo, gospa, da se mi ni zmešalo od veselja, ko sem dobil to gotovost... Claude je po tem takem ljubil nekoga in je bil zmožen trpeti, kakor jaz trpim! Bil je zmožen plakati ob misli, da mu živi hči pri tujcih, ki niso njegove krvi in njegove vere... Njegova hči, gospa, je bila Violetta...«

»Claudova hči?« je vzkliknila Favsta.

»Da,« je potrdil Belgoder, čudeč se temu vprašanju.

»Violetta je Claudova hči?«

»Menda! Čemu bi o sovražil, da ni njegova hči? Zakaj vprašujete?«

»Da bi z gotovostjo vedela, ali je Violetta res Claudova hči. Nu, če si ti uverjen...«

»Nikakega dvoma ni o tem!... In tako sem sklenil, da udarim otroka namesto očeta, in sem se jel pripravljati na osveto. Baš tedaj pa sem v svojo žalost opazil, da so mi spet za petami. Moral sem pobegniti iz Francije. Toda cigani smo potrpežljivi, v sovraštvu prav tako kakor v ljubezni. Čakal sem, dokler se mi ni zazdelo, da so pozabili tisto historijo. Čez nekaj let sem se vrnil; moje sovraštvo si je med čakanjem le nabrusilo zobe in moje srce je vpilo po maščevanju.«

Belgoder je drgetal. Favsta ga je opazovala z mrko radovednostjo.

Veliko izbiri

samo-veznic

ovratnikov

sraic

nozavc

rokavc

za

plesne

večere

nudi posebni

oddelek za

gospode tvrka

A. SINKOVEC nasl. K. SOSS

Ljubljana, Mestni trg 18-19

Išče se

dobro uvedeni potnik

vinske in alkoholne stroke za Kranjsko in okolico. Ponudbe z oznako dočeda njega zaposlenja pod št. Za 10.900 na oglasni oddelek Jura

LOROMOBILE

MOTORJI

JARMENIKI

DIESELOVI in na sesani

PINI & KAY

kompletne žage

Povoljni plačilni pogoji

Braća Fischer d.

Zagreb, Pantovčak 1b.

Makulaturenega papirja

večjo množino

NAPRODAJ.

Več pove

upravištvu »JUTRA«.

Nepri etne

diabe

po licu ter žensko brati

in brati »odstranjuje br-

bolecio »koreninso neko-

ljivo in »sigurno »redstvo

»Rapidant« br. 1. Dina 6

Neprijetne diabe po roki

in nogah na vrhjih povz-

nah odstranjuje »Rapidant

br. 11. Dina 80 »Boltam za

»sko »redstvo »redstvo iz-

»daje rast las. Dina 45 »

»Wibra« daje obrvim in

trepalnicam 1. »dija »

»Dina 40 » »oldre« dela

las »valovite« trajne, prot

del-vju in vlagi, nadomeš-

čuje »odstranjuje »odstr-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

Nepri etne

diabe

po licu ter žensko brati

in brati »odstranjuje br-

bolecio »koreninso neko-

ljivo in »sigurno »redstvo

»Rapidant« br. 1. Dina 6

Neprijetne diabe po roki

in nogah na vrhjih povz-

nah odstranjuje »Rapidant

br. 11. Dina 80 »Boltam za

»sko »redstvo »redstvo iz-

»daje rast las. Dina 45 »

»Wibra« daje obrvim in

trepalnicam 1. »dija »

»Dina 40 » »oldre« dela

las »valovite« trajne, prot

del-vju in vlagi, nadomeš-

čuje »odstranjuje »odstr-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

anjuje »odstranjuje »od-

»Priporoča se

MAST znamke I.P.

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

»Priporoča se

Ne zamudite ogledati si najlepši film te seziije, prekrasni, originalni v sovjetski Rusiji izdelani velicfilm

Poštarjeva hči

ki je dosegel pri popolnoma razpredanih predstavah kolosalni uspeh.

Sijajni so in neprekosljivi v svoji umetniški igri slavni ruski igralci Ivan Moskvin, Vera Malinovskaja, B. Tamarin, Tihomirov in drugi. — Prekrasna igra, izvrstna režija. — Originalni naravni posnetki iz dalne Rusije. — Krasna godba prvovrstnega umetniškega orkestra pri vseh predstavah.

Elitni Kino Matica, najveledneiši kino v Ljubljani Tel 124

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Dr. VAN LAH.

Knjiga spominov

12. leta Marja pot Dun 1514
(5 sliko avtorja)

Prejeto Dun 30 — platno Dun 40—

Naroka se pri
Fiskovni zadrugi v Ljubljani,
Prešernova ulica 54</